

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams \$5.00
Pusei metų 2.50
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 39

SOUTH BOSTON, MASS., RUGSĖJO (SEPTEMBER) 26, 1962

57-TIEJI-METAI

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiuro Numerio Kaina 12 Centų

Užsienio Rėmimo Klausimas Vėl Kongrese Ginčijamas

Vyriausybė Prašė Arti 5 Bilijonų Užsieniams Remti; Kongresas Nukirpo Beveik Ketvirtadalį Prašomos Sumos; Prezidentas Aiškina, Kodėl Svarbu Užsieniu Krautis Remti—Tai Pigiausias ir Tikriausias Būdas Pastoti Kelią Bolševizmui.

Prezidentas Kennedy ragina kongresą skirti užsienio kraštams remti tiek pinigų, kiek vyriausybė prašė, būtent \$4,752,000,000. Atstovų rūmai pereiną savaitę nuo tos sumos nukirto virš bilijono dolerių — 1,124,000,000. Atstovų rūmų pinigų skyrimo viena pakomisišio buvo numaciusi dar daugiau sumažinti skiriamą sumą, bet visa komisija dalį nukirstos sumos atstatė.

Vyriausybė aiškina, kad rėmimas užsienio kraštų yra "pats pigiausias būdas" kovoti prieš komunizmo plitimą pasaulyje. Prezidentas sako, kad gyvenimas rodo, kaip sunku yra tautoms nusikratyti komunizmo jungą, jei kartą komunistai paima kur valdžią ir įveda savo totalitarinę policijos diktatūrą. Daug geriau yra nepriesti prie komunistų išgalėjimo ir tam tikslui pagalba užsienio kraštams yra geriausia priemonė.

Dabar užsienio kraštų rėmimo išlaidos bus svarstomos senatė ir senatorius M. Mansfield, senato daugumos vadas, mano, kad visos sumos senatas neatstatys, bet gal pasiseks atstatyti 600 ar 700 milijonų dolerių iš nubrauktos sumos.

Prezidentas tikisi, kad Vakarų Europos kraštai prisidės stambesnėmis sumomis prie užsienio ūkiškai atsilikusių kraštų rėmimo. Iš Vokietijos jau buvo pranešimas, kad ji prisidėsianti prie Pietų Amerikos ūkio kėlimo su vienu bilijonu markių (\$250,000,000), bet Vokietija ir kiti Europos kraštai gali žymiai daugiau paremti atsilikusių kraštų ūkio kėlimą.

Kongresas pereiną savaitę priėmė prekybos tvarkymo įstatymą, kuris praėjo maždaug toks, kokio vyriausybė prašė. Pagal tą įstatymą prezidentas gauna teisę derybose dėl prekybos sutarčių mažinti muitus įvežamoms prekėms, arba jas ir visai panaikinti, jei užsienio kraštai daro atitinkamų lengvatų Amerikos gaminamoms prekėms. To įstatymo priėmimas yra didelis vyriausybės laimėjimas, nes prieš tą įstatymą griežtai kovojo aukštųjų miltų šalininkai, kurie miltų apsaugoje matė gerą priemonę gintis nuo užsienio konkurencijos.

Kongresas jau ruošiasi baigti savo darbus ir skirstyti rudens rinkimų kampanijai, bet nebaigti darbai gali dar kiek posėdžius užtęsti.

Lėktuvas Su 76 Nukrito į Vandenį

Amerikos lėktuvas su 76 žmonėmis nukrito į vandenį Atlante, 500 mylių į vakarus nuo Airijos. 47 keleiviai greit buvo išgelbėti iš vandens, o kiti dar ieškomi. Keleiviai iš lėktuvo susėjo į gelbėjimosi laivelius ir audringos jūros buvo nunešti toli nuo lėktuvo nukritimo vietos.

Lėktuve skrido daugiausia kariai ir jų šeimos iš Europos. Keleivių gelbėjimas prasidėjo tuoj pat, kaip tik buvo gauta žinia, kad lėktuvas išliko nelaimė. Pirmiausia į pagalbą nuskubėjo Amerikos lėktuvai iš Skotijos bazių.

STREIKŲ BANGA ITALIJOS PRAMONĖJ

Italijoje komunistų vadovaujamos metalo darbininkų unijos skelbia savotiškus trumpalaikius streikus. Kai kuriose vietose darbininkai streikuoja po 4 valandas per dieną, kitur streikas tęsiasi dieną kitą ir taip kartojasi kas savaitę. Iš viso tokiuose streikuose dalyvauja apie 1,200,000 darbininkų, kurie seka ar priklauso komunistų vadovaujamoms unijoms.

Komunistai tokiu būdu sakosi laimėsiant visus savo reikalavimus metalo ir automobilijų pramonėje, ir kartu jie tikisi pakenkti vyriausybei, kurią dabar palaiko ir kairieji socialistai.

NELEIDŽIA MOKYTIS

James Meredith, 29 m. amž., su žmona ir sūnumi iš Kosciuszko miesto, Miss. Jis nori įstoti į Mississippi universitetą, bet administracija priešinosi, nors teismas ir yra nutaręs ir negrus priimti.

Ganoje Bombos Vis Dar Sproginėja

Ganos respublikos sostinėje Accra sekmadienį, rugsėjo 23 d., išsprogo 3 bombos, kurios nepadarė didelių nuostolių. Bet praeitą ketvirtadienį viena bomba sužiedė nemažai žmonių. Taip pat dvi anksčiau išsprogdintos bombos užmušė po kelis žmones ir sužiedė keliasdešimt.

Bombų sproginėjimas įvarė tiek baimės Ganos valdovui Nkrumė, kad jis niekur viešai nebesinodo, o policija daro didelę medžioklę, stengdamas susekti, kas tas bombas dirba ir jas sprogdina. Po pirmosios bombos išsprogimo buvo suimti trys ministrai, įtariami, kad jie bombas pakišė. Bet ministrai dabar kalėjime, o bombų meisteriai vis nesiliauja. Dėl bombų baimės Indijos vadas Nehru, kuris turėjo lankytis Ganoje, šiuo tarpu neatvyks. Jis pasitenkins aplankys Afrikos valstybę Nigeriją.

Kuboje Vietomis Truksta Maisto

Iš Kubos, Matanzos provincijos, praneša, kad tos provincijos politinis vadas Jorge Serguera viešoje kalboje skundėsi, kad partizanai, kurie kariauja giriose ir kalnuose prieš Castro vyriausybę, geriau maitinasi, negu Matanzos provincijos gyventojai, kuriems dažnai trūksta maisto, nes jis pristatomas labai netvarkingai. Provincijos vadas ramino žmones tuo, kad ne taip seniai maisto pristatymas buvo dar blogesnis.

Atstovai iš centro vyriausybės patvirtino, kad revoliucinė valdžia turi nemažai vargo su tvarkingu maisto pristatymu ir įvairias krašto vietas.

Sovietų Brežnev Lanko Jugoslaviją

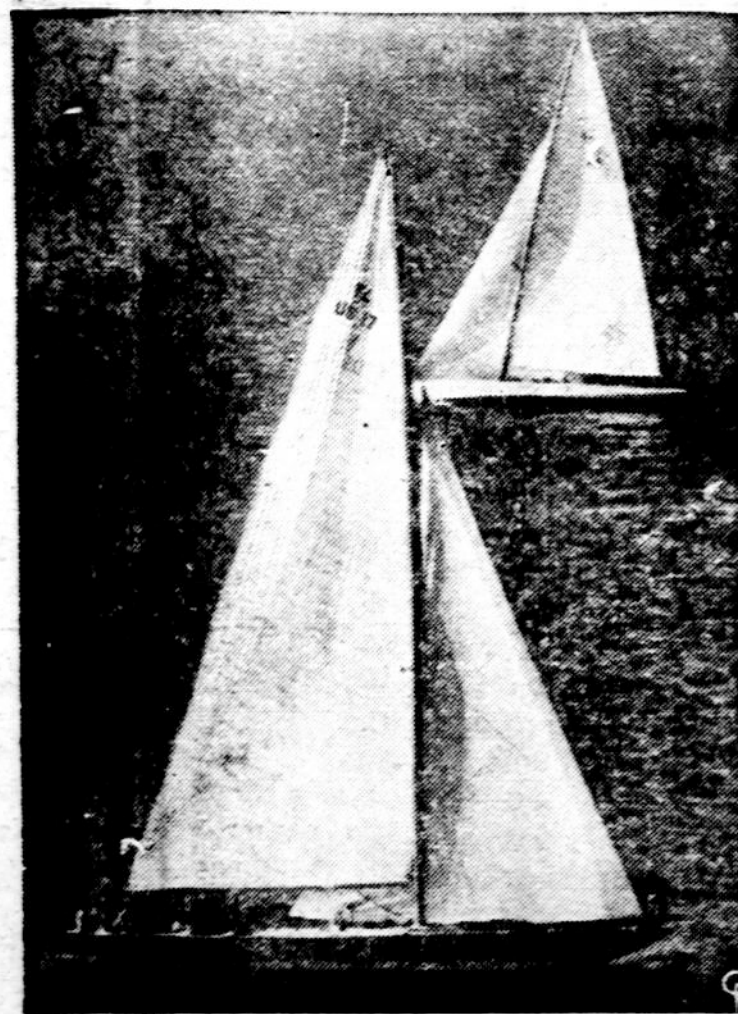
Šią savaitę Sovietų Sąjungos prezidentas Leonid Brežnev lankosi Jugoslavijoje. Kelionės tikslas "pagerinti santykius" tarp Sovietų Sąjungos ir Jugoslavijos.

Kinų komunistai ta proga paskelbė griežtą pasmerkimą Jugoslavijos Tito ir jo revizionizmo ir priminė, kad paskutinis komunistų partijų vadų suvažiavimas Maskvoje vienu balsu pasmerkė Jugoslavijos nukrypimą nuo teisingo leninistinio kelio. Kinų santykiai su Maskva nepagerėjo, kinų komunistai net uždarė tris sovietų konsulatų Kinijoje.

Kilnojama Elektros Stotis

Amerikiečių mokslininkai padirbo kilnojama atominę elektros stotį, kuri bet kur gali dirbti ištisus metus ar ilgiau be kuro atnaujinimo.

PASIRUOSUSIOS VARŽYBOM

Amerikiečių jachta Weatherley (priešaky) ir australiečių jachta Gretel (užpakalyje) pasiruošusios varžyboms Newporto, R. I., uoste. Jos varžosi dėl Amerikos taurės. Visuomet laimi amerikiečiai, ir šiemet kol kas persvara yra amerikiečių pusėje.

Amerika Pamini Vergų Išlaisvinimą

Prieš 100 metų, 1862 m. rugsėjo 22 d., prezidentas Linkolnas savo kabinetui perskaitė vergijos panaikinimo proklamaciją, kuri buvo paskelbta 1863 metų pradžioje. Vergų išlaisvinimo paskelbimas buvo persilaužiamas punktas Amerikos pilietiniame kare (1861-1865). Paskelbus vergų išlaisvinimą, į tą karą niekas iš užsienio valstybių nebandė kištis, ir karo eigą nusprendė šiaurinių valstybių stipresnė jėga.

Prezidentas Kennedy, vergų išlaisvinimo proklamacijos sukakties proga, sakė, kad vergai buvo išlaisvinti prieš šimtą metų, bet tikras jų išlaisvinimas truko visą šimtą metų ir dabar dar nėra baigtas. Negrai gyventojai savo pastangomis, savo darbu, savo mokyklomis skina sau kelią į pilną lygybę ir niekas jų pastangų nesutrukdydys.

DEMOKRATŲ KANDIDATAS

New Yorko demokratų konvencija į gubernatoriaus vietą nominavo Robert M. Morgenthau. Respublikonų kandidatas yra dabartinis gubernatorius Nelson Rockefeller.

Argentinoj Vidaus Karas Pasibaigė

Argentinijos kariuomenės savitarpinės kovos baigėsi po trijų dienų kautynių, kuriose žuvo keli civiliai žmonės ir nežinomas skaičius civilių buvo sužeista. Kiek žuvo kariškių, pranešimai nesako, bet aukų nebuvo daug.

Argentinijos vidaus karas tarp dviejų armijų frakcijų kilo dėl sunkiai suprantamų priežasčių. Kariuomenė iš Campo de Mayo, netoli Buenos Aires, nugalėjo sostinės kariuomenę ir paskelbė savo nusistatymą dėl krašto tvarkymo. Pergalėtojai skelbia, kad krašte "greit" bus laisvi rinkimai ir po rinkimų susidarys nauja vyriausybė.

Vyriausybės priešakyje lieka prezidentas Guido, kuris skelbia, kad tik dabar jis gali valdyti kraštą, o prieš tai generolai jam vis diktavo, ką jis turi daryti.

NEGRAS EPISKOPATŲ BAŽNYČIOS VYSKUPAS

Massachusetts valstijoje episkopatų bažnyčia paskyrė John M. Burgess dioclezijos vyskupu. Tai pirmas negras toje bažnyčioje, kurio žinioje bus ir visa eilė baltųjų gyventojų parapijų. Iki šiol toje bažnyčioje negro vyskupo Amerikoje nėra buvę.

Bombos Švento Petro Bazilikoje

Popiežiaus valstybės policija surado degamas bombas Šv. Petro bazilikoje. Policija spėja, kad kažkokie piktadariai norėjo padegti bažnyčią ir sudeginti įvairius įrengimus, padarytus bažnyčios suvažiavimui besiruošiant.

Amerika Rengiasi Stiprinti Savo Kariuomenę

Kongresas Svarsto Duoti Prezidentui Įgaliojimą Pašaukti 150,000 Atsarginių Karių; Ta Proga Karo Vadai Sako, Kad Geriau Būtų Padidinti Karo Jėgos, Kad Nereiktų Šaukti Atsarginių Karių, Kai Karo Pavojus Nėra Didelis.

Tik Dėl Futbolo Išvarė 3,000 Žmonių

Mažos Kongo respublikos sostinėje Brazzaville rugsėjo 22 d. vyko futbolo (soccer) varžytynės tarp Kongo ir Gabono komandų. Varžytynės laimėjo Kongo žaidėjai 3:1. Gabono žaidėjai dėl to pasijuto įžeisti. Kongo žaidėjai irgi manė, kad teisėjas neteisingai sprendė, nes jie turėjo laimėti 5:1.

Kai Gabono žaidėjai grįžo namo į Libreville, dėl jų pralaimėjimo kilo tikra audra, ir Gabono vyriausybė nutarė išvaryti iš Gabono 3,000 Kongo piliečių. Tas ir buvo padaryta. Dabar laukiama, kad Kongo respublika išvays apie tiek pat gaboniečių, kurie gyvena Kongo respublikoje, daugiausia Brazzaville mieste.

VALST. SEKRETORIUS JUNGTINĖSE TAUTOSE

Valst. sekretorius Dean Rusk atvyko į New Yorką, kur dabar yra susirinkę daugelio kraštų užsienio reikalų ministrai, ir su kai kuriais jų turės platesnius pasitarimus "degamais" klausimais. Pasikalbėjimų centre yra Berlynas, o su Amerikos valstybių atstovais pasitarimai liečia neabejotinai dar ir Kubos klausimą. JAV valstybės sekretorius Dean Rusk iki šiol jau yra įvairiais politiniais klausimais tarėsis su Anglijos užsienio reikalų ministru.

MONGI SLIM

Tai Tuniso delegatas Jungtinėse Tautose, kuris pirminkavo praėjusios sesijos posėdžiui. Praeitą savaitę pradėjusi posėdžiauti sesija pirminku išrinko Pakistano atstovą Muhamed Zafulla Khan.

Atstovų rūmų karo komisija apklausinėjo liudininkus dėl vyriausybės prašomo įgaliojimo pašaukti 150,000 atsarginių karių, jei toks reikalus iškiltų. Ta proga karo vadai sakė, kad verčiau būtų padidinti kariuomenės skaičiai, kad nereiktų šaukti atsarginių bet kokiai krizei iškilus. Žinoma, jei gresytų didelis karas, tada atsarginių šaukimas būtų neišvengiamas, bet pernai metų tyrimas rodo, kad dėl bet kokios krizės šaukti atsarginius karius sudaro daug keblumų ir pralaimėjimo kilo tikra audra, ir Gabono vyriausybė nutarė išvaryti iš Gabono 3,000 Kongo piliečių. Tas ir buvo padaryta. Dabar laukiama, kad Kongo respublika išvays apie tiek pat gaboniečių, kurie gyvena Kongo respublikoje, daugiausia Brazzaville mieste.

Šiuo tarpu trūksta daugiausia karių oro pajėgoms ir iš dalies karo laivynui. To dėl jei atsarginiai būtų šaukiami dėl Kubos ar dėl Berlyno, tai pirmon galvon būtų šaukiami specialistai ir oro pajėgų atsarginiai vyrai.

Krašto gynybos sekretorius Robert S. McNamara mano, kad šiuo metu padėtis yra pavojinga, pavojingesnė, negu bet kada nuo Korėjos karo pabaigos. Laukiama ne didelio karo, bet įvairių križių, kurios gali pareikalaus greitai siųsti karo pajėgas į vieną ar kitą pasaulio dalį. Kartu su krašto gynybos sekretorium liudijo ir jungtinių štabų viršininkas gen. Lyman L. Lemnitzer, kurs irgi atstovavo nuomonę, kad padėtis yra netikra ir krizė gali bet kur iškilti.

Indai ir Kinai Šaudosi 4 Dienas

Indijos ir Kinijos pasienyje jau ketvirtą dieną vyksta susišaudymas tarp kiniečių ir indų kareivių prie gincijamos sienos. Indija skelbia, kad kinų isiveržėliai ketvirtą dieną puldinėja indų pasienio sargybinius.

Kinai komunistai siūlo Indijai susitikti Pekine ir tartis dėl sienų išlyginimo. Indija sutinka vykdyti derėtis su kinais "dėl atstatymo status quo," arba padėties, kokia buvo anksčiau prieš kinų isiveržimą į Indijos teritoriją. Toks susitikimas gal ir įvyks spalio 15 d. Pekine. Bet numatomos derybos nekludosi pasienyje šaudytis.

Pakistano kariškas valdovas prezidentas Ayub Khan šį pirmadienį atvyko į Ameriką ir čia turės pasitarimus su prezidentu J. F. Kennedy. Pasitarimai vyksta Newport, R.I., kur prezidentas šiuo tarpu gyvena su savo šeima.

Pagalba užsieniams

Kasmet Amerikos kongresas, svarstydamas biudžetą ateinančioms metams, susiduria su vyriausybės pasiūlymu skirti po kelis milijonus dolerių užsienių valstybėms remti. Ir kasmet dėl to klausimo kongrese kyla aštrūs ginčai.

Po karo Amerikos vyriausybė per vadinamą "Marshallo planą" padėjo atsistatyti Europai iš griuvėsių ir per keletą metų Europos ūkis, gaudamas po kelis milijonus amerikoniškų dolerių pasipurtė, vėl suklestėjo ir karo nuostolius išlygino. Puikiai atsistatė Anglijos, Prancūzijos, ypač Vokietijos ir Italijos, o taip pat ir mažesnių Europos valstybių ūkis ir dabar Amerikoje vis garsiau primenama Europos valstybės, kad jos taip pat turi užsienio ūkiškai atsilikusių valstybių paramą susirūpinti ir nepalikti tos naštos vienai Amerikai.

Kai kurios Europos valstybės daug skatinimo ir nereikalauja. Prancūzija kasmet skiria dideles sumas savo buvusiosios kolonijoms palaikyti, o dabar ir arabų Maroko, kaip ir Alžerija laukia iš Prancūzijos didelių sumų paramos. Anglija jau eilę metų per "Kolombo planą" remia visos eilės Azijos tautų ūkišką kilimą. Šiek tiek daro ir ūkiškai stipriai ant kojų atsistojusi vakarinė Vokietija. Mažiau arba visai niekuo neprisideda kitos Europos valstybės, kurios, be abejo, galėtų padėti ūkiškai atsilikusioms šalims kelti jų ūkį, bet nemato reikalo tą daryti ir neįsijaučia pareigos tą daryti.

Amerikos vyriausybė šiais metais pasiūlė kongresui skirti 4,725,000,000 dolerių užsieniams remti. Kongresas tam lyg ir pritarė, bet kada atėjo laikas skirti pinigų, tai daugiau kaip ketvirtą dalį numatytos paramos nukirpo. Ar senatas atstatys nukirptąją dalį ir kiek jos ir kaip paskui senatas ir atstovų rūmai suderins savo pažiūras, pasirodys artimiausiomis dienomis, o šiuo tarpu kraštas ir vėl svarsto, ar reikalinga skirti tokios milžiniškos sumos užsienio kraštams remti, kokia nauda iš tokių išlaidų ir kodėl Amerika viena turi nešti užsienio remimo našą?

I tokius klausimus atsakyti yra sunku. Pavyzdžiui, P. Amerikos kraštai kaip Argentina ir Brazilija, laukia ūkiškos paramos iš šiaurės Amerikos, bet viduje nepajėgia žmoniskiai susitvarkyti. Skaitome spaudoje, kad Sherman tankai, gauti iš JAV, susikirto su artilerija, gal irgi gauta iš Amerikos, Buenos Aires gatvėse, o Brazilijoje šalies prezidentas pešasi su kongresu, kai krašto ūkis murdosi infliacijos baloje ir patys Brazilijos valdovai visai nesirūpina nors šiek tiek padoresnę tvarką savo dideleje ir turtingoje šalyje padaryti. Yra ir kitokių pavyzdžių: Tokioje Ganoje diktatoriumi išvirtęs prezidentas išsuderėjo iš Amerikos paramos Volto upei užtventki, bet to diktatoriaus griežtai kontroliuojama spauda ir radijas mėtosi kaltinimais, kad tai Amerika esanti kalta dėl kažkieno darytų pasikėsinių ir "dievus" iškeltą Nkrumą nugalyti. Kai Amerika protestuoja prieš tokį niekuo neparemtą kaltinimą, "Išganytojas-Nkruma" sako, kad jo radijas ir spauda rašo, ką nori, vyriausybė taip, girdi, nemanti! Arba dar pavyzdys iš naujai gimusios Alžerijos: Ten jau trečias mėnuo, su nepriklausomybės gavimu, visas krašto ūkis yra visai suįręs ir žmonės maitina Ameriką savo perteklių javais. Bet apie Amerikos pagalbą naujieji krašto šeimininkai visai tyli, o kai į Alžyrą atplaukė vienas rusų laivas su maistu, tai tie patys tylūs vadai visomis priemonėmis triūbijo apie gautą draugišką rusų pagalbą! Tokių nedėkingumo, šantažavimo ir ėmimo Amerikos pagalbos, lyg kokios privalomos duoklės, yra daug ir dėl to ūpas pagalbą teikti mažėja. Prisideda ir beviltiškas keliais milijonais per metus, tegu ir tęsiant paramą per eilę metų, pakelti žmonių gerbūvių ūkiškai atsilikusiuose kraštuose, kur gyventojų prieauglius pralenkia ūkio kilimą ir varžytynių laimėti veikia neįmanoma.

Nežiūrint tokių abejonių, Amerikos vyriausybė stengiasi paveikti kongresą, kad jis skirtų vyriausybės prašomą sumą užsienio kraštams remti ir stengiasi ūkiškai atsilikusių kraštų remimą įtraukti Europos valstybes, kad bendromis pastangomis ūkiškai atsilikę kraštai būtų paremti ir paskatinti patys daugiau rūpintis savo ūkio kėlimu ir būtinų socialinių reformų pravedimu.

1963 METŲ KELEIVIO

KALENDORIUS

Jau ruošiamas spaudai. Laikas jį užsisakyti.

Kaip kasmet, Kalendoriuje bus svarbių ir įdomių skaitymų, informacijų, eilių, juokų ir patarimų.

Kalendorių galima užsisakyti kartu su Keleivio prenumerata, arba atskirai. Kalendoriaus kaina palieka kaip buvusi — 75 centai.

Kalendoriaus užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

625 E. Broadway —:— South Boston 27, Mass.

KATRAS JŲ LAIMĖS

Kairėj amerikiečių jachtos Weatherley kapitonas Emil Mosbacher, o dešinėj australiečių jachtos Gretel kapitonas Alexander Sturrock. Tos jachtos varžosi dėl Amerikos taurės Newporte, R. I.

Mariner II vis lekia

Rugpjūčio 27 d. Amerikos mokslininkai paleido 447 svarų raketą, priklausantį visokių instrumentų, skristi į planetą Venerą. Pradžioje raketą, pavadintą "Mariner II" lėkė 25,551 mylių per valandą. Tuo greičiu raketą galėjo ištrūkti iš žemės traukos ir keliauti į plačiąją erdvę. Bet juo toliau nuo žemės, juo lėčiau raketą lėkė, nes žemės trauka ją veikė ir po truputį prilaikė. Kai "Mariner II" nuskrido 4 milijonus mylių nuo mūsų žemės, jo greitis buvo sumažėjęs iki 6,448 mylių per valandą. Tai buvo rugsėjo 18 dieną.

Po to "Mariner II" raketą pradėjo greitėti. Mat, ji tiek toli nubėgo nuo žemės, kad žemės traukimas ją mažiau beveikia, o saulės traukimas padidėjo ir todėl raketą pradėjo greitėti ir greitėja

dabar kiekvieną valandą ir kiekvieną dieną. Kada "Mariner II" pasieks Veneros planetą, kurią jis praskris 9,000 mylių atstume maždaug gruodžio 14 d., ji lėks link saulės pašėlusiu greičiu, net 60,000 mylių per valandą!

Quebec'as balsuoja

Prancūziškoji Kanados dalis—Quebec'o provincija, paskelbė vietos parlamento rinkimus lapkričio 14 dieną, nors dabar paleistas provincijos parlamentas dar nebaisė savo kadencijos.

Rinkimai skelbiami todėl, kad provincijos vyriausybė nori gauti iš gyventojų įgaliojimą nacionalizuoti elektros gamyklas. Lesage vadovaujama vyriausybė mano, kad elektros gamyba racionališkiausiai gali būti tvarkoma vyriausybės, o ne privačių įmonių ar kompanijų.

Prie to prisideda ir kiti išskaičiavimai. Dabartinu laiku virš 20% provincijos elektros energijos yra gaminama privačių kompanijų, kurios yra angliškos ar amerikoniškos, o provincijos vyriausybė norėtų, kad elektros gamyklų įmonių personalas būtų prancūziškas ir atitiktų provincijos gyventojų sąstatą. Tautiniai ir ekonominiai sumetimai ir ragina elektros gamybą perimti į valstybės rankas, kad ūkio planavimas ir augimas būtų užtikrinti ir kad elektros gamyba būtų pritaikyta krašto ūkio augimo reikalui.

Jei rinkimai duotų daugumą elektros nacionalizacijos šalininkams, privačios elektros bus perimtos į valstybės rankas už atlyginimą.

BALTIMORE, MD.

Bus linksmas parengimas

L. Bendruomenė šį šeštadienį, rugsėjo 29 d. 8 val. vak. Lietuvių svetainėje rengia linksmą vakarą, kurio programą išpildys plačiai žinomas humoristas Vitalis Žukauskas iš New Yorko ir smuikininkė Pumpolytė; šokiams gros geras orkestras, visą laiką veiks bufetas, kuriame bus parduodamas ir prieš dvejus metus sunktas skystymėlis.

Visi kviečiami dalyvauti. K.

DETROIT, MICH.

Lietuvių Klubo banketas

Šį šeštadienį, rugsėjo 29 d. Detroito Lietuvių Klubas rengia banketą Antanui Skirpui ir visiems Mykolams pagerbti. Pradžią 7 val. vak. Vieta 4114 Vernon H'way. Visi kviečiami dalyvauti.

Kas savaitę

Anglija ir Europa

Londone pasibaigė "Tautų Bendruomenės" vadų pasitarimai ir iš paskelbto pranešimo apie tuos pasitarimus galima spėti, kad Bendruomenės valstybių vadai nelabai yra prielankūs Anglijos dėjimui prieš Europos mitynių unijos. Bet T. Bendruomenės valstybių vadai negalėjo nutarti ir nenutarė, kad Anglija nesidėtų su Europos valstybėmis ir ūkio sąjunga. Anglijos vyriausybė turi laisvas rankas tęsti derybas su Europos valstybėmis ir susitarti su jomis dėl prisidėjimo prie mitynių unijos.

Be abejonės Anglija dar bandys išsiderėti iš Europos valstybių įvairių lengvatų T. Bendruomenės nariams prekiaujant su Europos mitynių unijos valstybėmis. Kiekviena lengvata pasiseks išpildyti, tai jau kitas klausimas.

Didžiausia kliūtis Anglijai dėtis prie Europos "bendrosios rinkos" valstybių dabar yra pačioje Anglijoje didėjanti opozicija prieš Anglijos "susieuropinimą." Bet ir ta opozicija gal tik geresnių sąlygų siekia, o nėra visai priešinga dėjimui prieš Europos.

Galutiną žodį dėl dėjimosi tarsi parlamentas, kada dėjimosi sąlygos bus galutinai sutartos su šešiomis Europos valstybėmis.

Argentinos armija

Argentinoje per tris dienas vyko pilietinis karas, kuriame piliečiai, beje, visiškai nedalyvavo. Piliečiai tik turėjo šiek tiek aukų, nes tame kare civilių žmonių buvo užmušta ir sužeista daugiau, negu karių.

Argentina turi apie 100 tūkstančių karių armiją, kuriai vadovauja 7000 karių. Kariauti ta armija neturi su kuo, todėl karts nuo karto "praktikuojasi" vidaus savitarpinėse kovose. Argentinos karininkai, neturėdami ką veikti, politiškai. Tai yra Plechavičių, Daukantų, Glovackių, Musteikių, Černių ir panašių didvyrių karininkija, nors jos šlovės mes nenorime plėsti, nes jie Argentina būtų pavojūs, jie gal už ją ir kariautų. Tik politiniu atžvilgiu ji yra veik smetoniška.

Argentina yra turtingas kraštas, bet visokie ūkiški negalavimai ją persekioja, nes kariuomenė kartu su karo laivynu ir karo aviacija suvalgo 40 nuosimčių visų valstybės pajamų. Krašto ūkiui kelti nebelieka lėšų ir tenka jų elgetauti užsieniuose.

Paskutinė "karo praktika" Argentinoj vyko tarp kariuomenės vadų pereitą savaitę ir pasibaigė tankų pergale. Aviacija irgi prisidėjo prie pergalės. Prezidentas Guido, po rinkimų šalininkų pergalės, žada paskelbti parlamento laisvus rinkimus ir vykdyti kažkokią reformą. Gal ir vykins, jei karininkai nesipriešins.

Ar per daug Kennedžių?

Pereitą savaitę Massachusetts valstijoje nominacinuose balsavimuose prezidento brolis Edward Kennedy buvo didžiule balsų paskirtas demokratų partijos kandidatu į senatą. Republikonai

jau šaukia, kad esą "per daug Kennedžių," o todėl pirsis su savo kandidatu G. Lodge.

E. Kennedy ir G. Lodge yra turto aristokratijos atstovai. abu gana liberališki, jauni, gabūs. Kalbos apie jų "nepatyrimą" yra tik kalbos, nes ne dievai kongrese puodus lipo, o tokie pat žmonės, kaip ir kiti.

Svarbiau yra tas, kad nei E. Kennedy, nei G. Lodge neatstovauja jokios naujos politikos. Tuo atžvilgiu visai kitokį vaizdą teikia trečias Massachusetts kandidatas į senatą—profesorius S. Hughes. Jis užsienio politikos klausimuose dar turi visokių iliuzijų dėl Maskvos noro susitarti dėl nusiginklavimo, bet užtat vidaus politikos klausimuose užima pažangią ir laiko dviasią atitinkancią poziciją. Prof. S. Hughes sako, kad Europoje jis vadintų save socialdemokratu, o čia eina į rinkimus kaip nepriklausomas kandidatas ir turi pasakyti daug naujų dalykų balsuotojams, kurie iš kitų kandidatų tokių dalykų visai neišgirs.

Ką daryti su Keleiviu?

Tokį klausimą kelia kažkoks žmogus pasivadinęs J. V. raidėmis tautininkų "Dirvoje." "Keleivyje" buvo pastebėta, kad ir lietuvių tarpe gali būti karo kriminalistų, kurie dalyvavo žydų ir kitų naikinamųjų žmonių skerdynėse Hitlerio okupacijos metu. To užteko, kad p. J. V. pradėtų svarstyti, ką daryti su tokiu negeru laikraščiu.

Ponas J. V. neginčija, kad ir lietuvių tarpe gali būti žmonių, prisidėjusių prie hitlerinų žiaurumų vykdymo, bet jis pyksta, kam toks dalykas iš viso keliamas. Tyla jam geriausia byla.

O ką daryti su Keleiviu? J. V. nežino. Mes jam patarsime. Ivesk, p. J. V., karo cenzūrą, tam reikalui galite pasikviesti bet kurį buvusį tikrą karo komendantą, kad ir poną Lohrmann'ą, buvusį ne tik smetoniniu komendantu, bet ir wehrmachto oberstu. Jei tas negelbės, pasisaukite Plechavičių. Jei ir tas supasuos — šaukite iš Clevelando Brazilievių, jis tikrai tvarką atstatys. Jis to specas.

J. D.

Laikykis sveikai, kol dar esi sveikas.

Anglų patarė

Ir maža dulkė priverčia užsimerkti.

KNYGOS JAUNIMUI

GINTARĖLĖ, J. Narūnės pasaka, gražios iliustracijos, 24 psl., kaina \$1.00

Ta pati knyga anglų kalba, kaina \$1.00

MELYNĖ KARVELIAI, Aloyzo Barono apysakaitės vaikams, 69 psl., kaina \$1.50

TURIME LIETUVOS ISTORIJA

Dar turime dr. V. Sruogienės Lietuvos istorijos keisles egzempliorius. Tai didžiausia ir visiems suprantamai parašyta knyga, 947 psl., su trimis žemėlapių ir daug paveikslų. Kaina 12 dolerių.

Basic as salt and pepper, a kitchen extension phone brings calls where you're cooking, saves you time and steps. Take your choice of colors and styles: the handy, space-saving Wall Phone; the familiar table model; or the lovely PRINCESS phone. To order, just call the Telephone Business Office or ask your telephone man.

NEW ENGLAND TELEPHONE

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RABO,
TAS DUONOS NEPRASO.

WORCESTERIO NAUJIENOS

Kiautvarlių banketo nebus

Lietuvių Piliiečių Klubas per 37 metus kasmet rudenį rengdavo kiautvarlių banketą. Siemet jis turėjo būti rugsėjo 30 d., bet rugsėjo 10 susirinkime nutarta siemet jo nerengti.

Namas jau auga

Lietuvių Piliiečių Klubas statomo namo sienos sparčiai kyla į viršų. Tai ženklas, kad klubas netrukus turės gražias patalpas.

Banketo proga laimėjo 3 narius

SLA 57 kuopos banketas finansiniu požiūriu nebuvo sėkmingas, bet ta proga laimėjo 3 narius, būsimus kuopos veikėjus: Oną Šilinskienę, Joną Stankevičių ir Petrą Čyva, kuriuos įrašė Jonas Dvareckas ir Juozas Krasinskas.

J. Dvareckui, kuris SLA veikia 38 metus, buvo prisegtas atitinkamas ženklelis. Prisegė SLA Skundų ir Apeliacijų Komisijos narys inž. St. Budvitis.

I banketą buvo atvykę svečių ir iš toliau: K. Jurgečiūnas, L. Šakys iš Brocktono ir kt.

Banketo vedėju buvo Vincas Mitrikas.

Mirė P. Bakšienė

Rugsėjo 2 d. mirė Paulina Bakšienė, palaidota Vilties kapuose. Velionė buvo Juozo Bakšio žmona, to Bakšio, kuris, grįžęs iš Lietuvos, smarkiai kritikavo tenyksią tvarką ir todėl komunistų buvo labai patulas.

Išvyko į Lietuvą

I pavergtą Lietuvą yra išvykęs bimbis davatka Jokūbas Jėsevičius, kilęs nuo Marcionių. Gal grįš kiek "pasveikęs".

Rugsėjo 30 d. gegužinė Vytauto parke

Draugija Seniems Žmonėms Gelbėti, kuri turi nuosavą Vytauto parką su gera sale, gavo leidimą sekmdienais rengti šokių. Todėl rugsėjo 30 d. ji ten rengia gegužinę su šokiais.

Netrukus ligonių

Sunkiai serga Julija Mack-Našukaitytė, Ignas Pigaga, jaunas J. Krasinskas, Ona. Kersienė-Anušauskaitė. Šiomis dienomis į šv. Vincento ligoninę pateko žinomi vietos lietuviai—Juozas Alyta ir Vladas Levansevičius.

Jonas Žitnavičius jau pasveiko ir grįžo į darbą, o Fe. Liksas Krasnauskas išvyko į Bostoną akių gydyti.

Mirė P. Bloznelis

Rugsėjo 10 d. mirė naujakuris Petras Bloznelis, 47 m. amž., malonus, ramaus būdo žmogus, kilęs nuo Merkinės. Velionis prieš kelerius metus vielių dirbtuvė buvo sunkiai sužeistas, buvo netekęs kairiosios rankos kumštis.

M. Palevičiūtė išvyko į Vietnamą

Baigusi Mass. universitetą išvyko mokytojauti į Saigoną, Pietiniame Vietname (Azijoje). Ji yra Petro ir jo žmonos Palevičiūtės dukterė.

Sugrįžo iš Omahos

Rugsėjo 15 d. iš Omahos, Nebr., sugrįžo Andrius Lukšys, ten porą savaičių viešėjęs pas savo giminaitį Bronių Milinavičių-Miller. Jis pasakojo, kad ten susikrausė visos didžiosios Chicagos skerdyklos.

Mažeikų vasarnamy buvo žymių svečių

E. ir D. Mažeikų vasarnamy prie Sugdin ežero rugsėjo 16 d. buvo žymių svečių: Mass. universiteto prof. Jonas Vengrys, inž. Jonas Kuodis su žmona iš Arlingtono, Mass., Angela Irlkaitė-Gailiūnienė su vyru iš Hartfordo, Conn., Ona Tiškienė ir kt.

J. Krasinskas

LEICESTER, MASS.

Bulius ir policininkas

Lietuvio ūkininko Albino Gražulio jautis nugalėjo policininką George W. Boullie. Taip rašė rugsėjo 7 d. The Evening Gazette.

Mat, to ūkininko jautis išsiveržė iš ganyklos ir ėjo kur norėjo. Policininkas norėjo automobilium jauti įvareyti į kampą, bet gavo atbulas pasitraukti.

J. Krasinskas

LAWRENCE, MASS.

Netikėta viešnia

Rugsėjo 14 d. turėjau netikėtą viešnią — pusseserę Elzbieta Stakionytę-Viederienę su dukra iš Filadelfijos.

Su Elzbieta kartu augome, kartu atvažiavome į šį kraštą. O nuo to laiko jau praėjo 52 metai ir nebuvo matęsi. Tai buvo neapsakomai malonu pasimatyti ir pasikalbėti.

Elzbieta su dukra atstogagas praleido Maine ir New Hampshire valstijose, o grįždamos užsuko pas mus ir į So. Bostoną dr. J. Jurėno apkalbėti.

E. Viederieinė yra sena Keleivio skaitytoja.

M. Stonie

Negaišk laiko maldoms.

Ovidius

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsietams penki doleriai. kiti "Keleivj." Kaina mė.

GERIAUSIA DOVANA

Jei galvojate apie dovaną savo pažįstamam ar draugui, tai atsiminkite, kad geriausia dovana bus šios knygos:

H. Tautvaišienės "Tautų kapykynas Sibiro tundroje", kaina \$1.25.

Stasio Michelsono "Lietuvių Ieivija Amerikoje", kaina minkštas viršelis \$4, kietais \$5.00.

Stepano Kairio "Lietuva budo", kaina \$5.50

Kipro Bielino "Dienojant", kaina \$6.00.

Kipro Bielino "Penktieji metai", kaina \$6.00.

Jas galite gauti ir Keleivio administracijoje: 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KAIP ATRODO SIENA PO AUDROS

Nuo Alabamos iki Michigano siautusi audra su smarki lietumi nuvertė ir šitą 276 pėdų aukščio sandėlio sieną.

LIETUVĄ TIK PAMATYTI TEGALĖJO

Marė Juškevičienė iš Wilkes-Barre, Pa., aplankė du savo brolius Suvalkų trikampy. Jos broliai gyvena prie pat Lietuvos sienos, dalis jų žemės buvo Lietuvos pusėje. Anais laikais jie galėjo laisvai eiti per sieną ir savo žemę dirbti. Dabar aino pusę jų žemė atimta ir atiduota kolchozui.

M. Juškevičienė du kartu lankė nepriklausomą Lietuvą ir lengvai gaudavo leidimą lankyti savo brolius lenkų pusėje. Šį kartą ji negavo leidimo susitikti su broliu, kuris gyvena Lietuvos pusėje, neleidė nė jos broliui į Lenkijos pusę ateiti ir su seserimi iš Amerikos pasikalbėti.

M. Juškevičienė vaikščiodavo parubėžiu, matė anoj pusėj savo gimtinę kaimą. Jame belikęs tik vienas trobesys—daržinė. Sienaujos buvo visai arti, bet čia pat stovėjo policija ir joms neleidė su viešnia kalbėtis.

Varšuvoje Juškevičienė buvo kelias dienas. Čia krautuvėse buvo daug amerikinių medžiagų, lenkų medžiagos daug prastesnės kokybės. Gatvės valo moterys beržinėmis šluotėmis, jos apkasinėja medžius, surenka žoles, sudeda į mažus vežimėlius ir pačios nuveža į šiukšlių lauką.

Uždarbiai menki, todėl žmonių gyvenimas labai sunkus. M. Juškevičienės anūki, kuri kartu su ja buvo atvažiavusi, turėjo daug malonumo, pirkdama seneles pinigais baltą duoną ir žiūrėdama, kaip ją kaimo jaunimas gardžiai valgo sausą be sviesto.

Ir Suvalkų trikampio lietuviai turi lenkų valdžiai atiduoti daug derliaus ir gyvulių, todėl ir jie ne visada turi užtektinai duonos, bet vis dėlto jie geriau gyvena, negu Lietuvos pusės žemdirbiai.

M. Juškevičienė dabar renka padėvėtus drabužius iš savo pažįstamų ir juos siunčia į Lenkiją savo artimiesiems. Ji sakė, kad jos broliai nė vienas neturėjo žmoniško drabužio. Jos brolis prieš 4 metus pasistatęs namelį, bet neturėjo pinigų durims ir langams, todėl M. Juškevičienė ne tik visa tai

nupirko, bet taip pat nupirkro krosniai plytų ir geležinių viršų.

J. V. Stanislovaitis

DAR NEPASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Rugsėjo 15 d. įvyko ant-rasis naujosios ALT Valdybos susirinkimas, kuriame dalyvavo visi nariai.

Posėdžiavo visą pusdienį ir beveik visą vakarą. Buvo galutinai priimta suvažiavimo pataisyto ir papildyto statuto redakcija, kurią paruošė komisija—dr. V. Šimaitis, T. Blinstrubas ir J. Talalas.

Susirinkimas, aptaręs aktualius ALT reikalus, nutarė pasiųsti VLIKui finansinę paramą \$2000 sumoje, o kai iš kolonijų suplauks Vasario 16 d. minėjimuose visos surinktos aukos, bus suteikta ir didesnė parama.

Ir šiame susirinkime nepajėgta susitarti dėl pareigų pasiskirstymo valdyboje, sudaryta komisija vesti tolimiesiems pasitarimams.

Komisijon įeina: T. Blinstrubas, P. Dargis, dr. K. Drangelis, A. Rudis, V. Šimaitis ir J. Talalas.

Komisijai pirmininkaus dr. V. Šimaitis. Susirinkimui pirmininkavo L. Šimutis, sekretoriavo J. Talalas.

ROCKFORD, ILL.

Balfas pradeda parengimų eilę

Pasibaigė vasaros laiko parengimai gražioje gamtoje, ir turime vėl sugrįžti į šiltesnes patalpas. Vasarą tu parengimų buvo užtektinai—juos rengė įvairios draugijos, jų skaičiuje buvo ir Balfas.

Dabar Balfas skyrius visu uolumu rengiasi žiemos laikotarpiu parengimų eilei. Jo banketas bus spalio 12 d. Lietuvių Klubo didžiojoje salėje, pradžia 2:30 val. popiet.

Programai atlikti pakvies-tas iš Chicago Šaulių S-gos Vytauto Didžiojo kuopos vaidintojų trupė, kurios rėmėjas yra A. Brinka. Ji suvaidins 3 veiksmų komediją "Sirdžių vagys." Be to, bus šokiai, veiks skanių valgių ir gėrimų bufetas, bus progos ir savo laimę išmėginti ir vertingų dovanų laimėti.

BROOKLYN, N.Y.

Svečias iš Kanados

Keleivio uolų skaitytoja, visuomenininkė, buvusį Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvį Joną Rimavičių (225 Vermont St., Brooklyn 7, N.Y.) aplankė iš Montrelio atostogaujantis jo brolis Vincas.

Vincas Rimavičius toks pat nepriklausomybės kovų dalyvis, kaip ir jo brolis Jonas. Jis pateko į pirmąjį 1919 m. organizuojamą Gedimino pulką ir kartu su kiais to pulko kariais dalyvavo įvairiuose mūšiuose su lenkais ir rusais bolševikais. Su tuo pulku kartu žygiavo ir artilerijos 4 baterija, pulkininko Motiejaus Pečiulionio vedama.

Vincas Rimavičius labai gražiai atsiliepia apie bolševikų Sibire vergų stovyklose laikytą generolą Motiejų Pečiulionį, kuris vėliau, virtęs invalidu, grįžo pavergtuon Lietuvon iš to žiauraus iš-tremimo ir mirė senelių prieglaudoje.

Vincas Rimavičius gen. Motiejų Pečiulionį vertina kaip narsų karį, visų kareivių mylimą ir gerbiamą asmenybę. Esą, kas turėjo su M. Pečiulioniu šokių ar tokių reikalų, niekada jo neužmirš.

Jonas Rimavičius Lietuvos nepriklausomybės kovose dalyvavo kaip šaulys savanoris. Jis buvo dalyvis garsaus šaulių būrio, vadovaujamo Semetos.

Abu broliai Rimavičiai gimę Strazdų kaime, Skirsnos valsčiuje, taigi Dzūkijoje. I šią žemę Jonas atvyko 1927 m., o Vincas 1928 m. ir apsigyveno Kanadoje. Jų tos kelionės tikslas buvo užsidirbti pinigų ir grįžti Lietuvon. Deja, likimas kitaip lėmė. Vincas visam laikui pasiliko Kanadoje, o Jonas atsikėlė į JAV ir vėliau įsikūrė Brooklyne. Jis buvo lietuvių siuvėjų unijos dalyvis, jos veikėjas, o dabar išėjo į pensiją.

Vienas ir antras Kanadoje gyveno įvairiose vietose. Teko gyventi ten, kur susirasdavo darbo. Abiem teko pergyventi sunkius laikus, ūkinio sukrėtimo metus, bet jie savo likimu nesiskundžia. Amerikos darbininkijos unijų veiklos dėka ir į artėjančią senatvę galima žiūrėti su didesniu pasitikėjimu, nes ji yra aprūpinta, nors ir nepilnai, bet pakankamai.

Vincui Rimavičiui atsilankius pas savo brolį, čia svečiavosi brolių Rimavičių geri bičiuliai Spūdžiai, Bukaveckas iš Floridos, statybininkas dzūkas Aleksandravičius, draugas iš vaikystės dienų ir kiti.

Yra žinių, kad į šį parengimą žada atvykti svečių iš Chicago, Auros, Kenoshos ir kt.

Rengėjai kviečia visus lietuvius dalyvauti ir užtikrina, kad bus įdomu ir malonu. Juo parengimas bus gausesnis, tuo labiau bus paremtas Balfas skyriaus darbas, daugiau lėšų sutekta tiems mūsų broliams ir sesėms šelpti, kurie kenčia sunkų vargą.

Perkūns

Pavergtųjų Seimo IX sesija

Rugsėjo 18 d. sykiu su Jungtinių Tautų pilnates XVII sesijos pradžia Pavergtųjų Seimas pradėjo savo devintuosius metus — IX sesiją. Sesijos pirmininku išrinktas Bulgarijos delegacijos pirm. dr. G. Dimitrov, vicepirmininku—estas A. Kutt, o gen. sekretorium ir jo pavaduotoju perrinkti buvusieji šių postų pareigūnai—rumunas B. Goste ir vengras E. Gaspar.

Dvi dienas trukusių pilnates posėdžių pagrindinis svarstymų dalykas buvo šio meto tarptautinė padėtis. Svarstymams pagrindą sudarė Lietuvos delegacijos pirm. V. Sidzikausko seimui pateikti: (1) raportas apie dabartinę tarptautinę padėtį, (2) atsisakymo į laisvojo pasaulio vyriausybės projektas, (3) rezoliucijos Jungtiniams Tautoms dėl sovietinio kolonizmo ir tautų apsisprendimo vykdymo Centro ir Rytų Europoje projektas, (4) pareiškimo Berlyno gyventojams projektas.

Savo žodyje seimui Sidzikauskas, prisiminęs neseniai Valstybės Dep-to aukšto pareigūno pareiškimą ir jo komentarus New York Times dienraštyje, kad JAV "laipsniškais priemonėmis mėginančios sukurti glaudesnius ryšius su sovietinio bloko kraštais Rytų Europoje," plėsdamos ir aktyvindamos normalų santykiavimą, pasisakė griežtai prieš tokią "praeinančio patogumo" politiką.

"Mano raportu tikslas," pabrėžė Sidzikauskas, "yra parodyti paneigiamais faktais, kad kai kieno mūsų kraštams taikoma vadinama "laipsniškos evoliucijos ir liberalėjimo" teorija yra ne kas kita, kaip apgauli iliuzija." Raportas tarp ko kita konstatuoja, kad (a) belaisvių tautų sovietizavimas nepaliaujamai kietėja, (b) ūkininkų vergija vis sunkėja, (c) antireliginis karingumas vis smarkėja ir (d) sovietinės imperijos monolitizmas varomas visu gyvenimo plote. Išvada — sovietinį imperializmą užkardyti ir belaisvių tautų padėti pakreipti gerėjimo linkme gali tik Vakarų aiški ir tvirta politika, atremta tautų apsisprendimo vykdymu Centro ir Rytų Europoje. Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos, Kriščionių Demokratų Rytų Europos Unijos, Socialistų Rytų Europos Unijos, Liberalų ir Valstiečių Tarptautinių

Besivaisindami, besišnekučiuodami prsiminė savo jaunystės dienas Lietuvoje ir išgyventus metus čia, Amerikoje. Berods, statybininkas Aleksandravičius naujakuris, toks pat nepriklausomybės kovų dalyvis, tai visiems jiems buvo ka prisiminti iš anų laikų, o Aleksandravičius turėjo daug ką papasakoti ir apie Lietuvoje užklupusį bolševikmetį ir Lietuvoje išgyventą vokiečių okupaciją.

J. Rainis

Sąjungų atstovai —Lietuvos delegacijos pateiktą raportą paryškino ir sustvirtino. Seimas taip pat priėmė protestą prieš Estijos, Latvijos, Lietuvos suvereninių teisių užgrobimą ir prieš Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos atstovavimo Jungtinėse Tautose falsifikatą. Tuo klausimu pasisakė Lietuvos delegacijos narys dr. A. Trimakas ir bulgaras dr. D. Petkoff.

Seimo posėdžiuose atsilankė ir žodį tarė Azijos Tautų Antikomunistinės Lygos gen. sekretorius vietnamietis T. Tam, JAV kongresmanas, Užsienių reikalų komisijos narys A. I. Seldon, jr., "Women for Freedom" sąjūdžio prezidentė Mrs. G. Fitch ir Tarptautinės Zmogaus Teisių Lygos pirm. R. Baldwin.

Rugsėjo 18 d. 2:30 val. popiet, kai New Yorko 1st Ave JT delegatai traukė į savo naujosios sesijos pirmą posėdį, priešai JT rūmus įvyko Pavergtųjų Seimo narių-valstybių vėliavų pakėlimo apeigos. Grojant atitinkamos tautos himną, viena po kitos kilo PS sudarantių devyntų valstybių vėliavos. Jos kilo tik iki pusės stiebo, iškalbingai bylėdamos antrojo gatvės pusėj JT kieme iškilusioms 104 JT narių vėliavoms apie sovietų imperializmo aukas.

Kor.

VOKIETIJA

I. Rugienis—naujas Bendruomenės Vald. pirm.

(E) Rugsėjo 9 d. Huettenfelde, Vasario 16 Gimnazijoje, PLB Vokietijos krašto tarybai išrinkus naują valdybą, ji pareigomis pasiskirstė: pirmininkas—Izidorius Rugienis, vicepirmininkas—kun. Br. Liubinas, sekretorius—Fr. Skėrys, izdininkas—A. Mariūnas ir narys—inž. J. Valiūnas.

IS KANADOS.

BRADFORD, ONT.

Siurpi nelaimė

Šių metų rugpjūčio 28 d. N. Pocius, 66 metų senosios kartos ateivis, važiuodamas plentu savo nuosavu automobilium, mirtinai suvažinėjo paplente einantį 9 metų bemiuką ir sunkiai sužeidė 17 metų jaunuolį. Po kelių dienų sužeistasis mirė. Pocius tuojau buvo areštuotas ir uždarytas į kalėjimą, bet už 3,000 dolerių kauciją vėl paleistas. Jis automobilį vairavo ne tik būdamas gero-kai išsigėres, bet dar ir su saviu vežėsi degtinę. Tai jaukia didelė bausmė. Tai įsidėmėtina pamoka visiems automobilių vairuotojams.

J. Rainis

SKAITYK STASIO MICHELSONO PARASYTĄ KNYGĄ: "Lietuvių Ieivija Amerikoje," DAUG PAVEIKSLŲ. KAINA MINKŠTAIS VIRŠAIS \$4.00, KIETAIS—\$5.00.

Iš pavergtos Lietuvos

"ZUDIKA IMPULEVICIŲ —ATSAKOMYBEN!"

Iš Tiesos rugsėjo 14 d. laidos sužinojome, kad taip, Maskvos įsakymu, nutarė "Kauno miesto darbo žmonių atstovai, susirinkę išreikšti savo protesto prieš tai, jog užsienyje nebaudžia, mi gyvena taikių tarybinių žmonių žudikai." Jie ilgą nutarimu kreipiasi į Filadelfijos gyventojus, kuriems tarp ko kito sako:

"Mums sunku suprasti, kodėl Jūsų šalyje, Jūsų mieste gauna prieglobstį tokie kariniai nusikaltėliai, kaip Ukmergės budelis Mečys Paškevičius, Panerių žudikas Stasys Žakevičius, Antanas Impulevičius ir kiti."

"Mes tikime, kad dori lietuviai emigrantai, gyvenantieji Filadelfijoje, irgi padarys viską, kad kruvinas budelis A. Impulevičius gautų tai, ką nusipelnė, uoliai tarndamas Hitleriui."

Nutarimą-laišką pasirašė susirinkimo pavestį prezidento nariai, kurių tarpe yra kanaaninkas N. Čėna, rašytojas J. Grušas, prof. I. Indriūnas, prof. Z. Januškevičius, Kauno aktorius J. Laucius, dailininkė D. Tarabildienė, gen. V. Vitkauskas, dailininkas A. Zmuidzinavičius. Viso labo 22 parašai.

Ką jiems atsakys filadelfiečiai, nežinome, bet spėti galime. Gal jie paprašys pirma surinkti medžiagą ir, ja pasirėmus, patraukti atsakomybės tuos, kurie įvykdė Proveniškių, Rainių, Panevėžio, Cervenės ir daugybės kitų vietų žudynes, baisiuosius lietuvių tremimus į Sibiro katorgą. Jų bylas reikia išspresti pirma, nes nusikaltimai padaryti seniau.

Lietuvoje minėjo Napoleono pralaimėjimą ties Borodino

(E) Rugsėjo 7 d. Vilniuje ir kituose miestuose paminėta 150 metų sukaktis—kai buvęs "tėvynės karas" ir Napoleonas pralaimėjęs ties Borodino. Moksleiviai turėjo vykti į Vilniaus istorinį muziejų—čia buvo surengta plati paroda, padarytas pranešimas. Per Vilniaus radiją rugsėjo 7 d. pasakota apie Vilniuje rudo Gurinovičiaus laikomus eksponatus, apie netoli Vilniaus esantį Rikantų miestelį. Čia, esą, Napoleonui patikusi lietuviška kaimo pirtis, ir jis žadėjęs, po pergalės grįždamas į Paryžių, vėl joje išsimaudyti. Tačiau, pagal Vilniaus radiją, Napoleonui Rikantuose išsimaudyti neteko, ir jis buvęs išpraustas Maskvos "pirtį." Šioje vietovėje pastarojo karo metu prieš hitlerininkus kovoję sprogdindami geležinkelio bėgius ir sovietiniai partizanai.

Partinė mokykla—nauja aukštojo mokslo įstaiga

(E) Vilniuje nuo rugsėjo pradžios pradėjo veikti "jauniausioji" Liet. aukštojo mokslo įstaiga—tarprespublikinė aukštoji partijos mokykla. Į pirmą kursą įstojo 90 studentų, būsimų partijos bei komunistinės spaudos darbuotojų. Toje mokykloje mokslas truks ketverius metus. Šalia lietuvių klausytojų, dar esama lenkų, latvių, estų.

Mirė V. Grinius

Birželio 26 d. Selemos Bados kaime, dr. Kazio Griniaus tėviškėje, mirė Vincas Grinius, 87 m. amž., paskutinis dar gyvas buvęs buvusio Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus, mirusio Chicagoje, brolis. Kiti broliai—Antanas mirė Chicagoje, Pijus Baltimorėje, Jonas Filadelfijoje.

Ir velionis Vincas buvo atvažiavęs į JAV dar prieš 1900 m., bet po kelerių metų grįžo į Lietuvą.

Dvi dr. K. Griniaus seserys tebėra gyvos: Degutienė, gimusi 1873 m., ir Ona Bacevičienė, gimusi 1884 m.

Kai sugenda kertamoji ir risamoji

(E) Nors partiniai varovai nuolat ragina žemės ūkio derlių dorojant naudoti kombainus ir kitas mašinas, tačiau beveik kasdien skelbiami nusikundimai dalių trūkumui ir kitais gedimais. Pvz., rugsėjo 5 d. Vilniaus radijas paskelbė tokį Šiaulių rajono "Gegužės Pirmosios" kolchozo mechaniko Skuodžio skundą: "Sugedo kertamoji ir risamoji, jos dabar stovi be darbo. Negauname transporterio diržų, velenėlių. Turime kombainą "SK 4 M," bet trūksta atsarginių dalių, grandinių, diržų. Derlių užaugino, bet dėl šių trūkumų mes negalime juo sudoroti."

Keičiama programa Kauno marksizmo-leninizmo universitete

(E) Šiais mokslo metais tikimasi sulaukti daugiau klausytojų Kaune veikiančiame vakariniame marksizmo-leninizmo "universitete." Daugiausia dėmesio teikiama KP istorijos, filosofijos, ekonomikos ir teismo fakultetams. Į šių fakultetų pirmąjį kursą padavė prašymų 550 kaimiečių. Tai daugiausia miesto imonių darbuotojai, mokytojai, mokslinių institutų darbuotojai, gamybininkai. Pasak universiteto direktorės Rozos Slabodytės, keičiama studijų programa. Svarbiausias dėmesys dabar būsiąs skiriamas seminariniams užsiėmimams, 22-jo suvažiavimo medžiagai bei tarptautiniams klausimams nagrinėti.

Žuvies pramonė pajungama Maskvai

(E) Sovietų S-gos vyriausybė sudarė atskirų baseinų valdybas ir Rygoje sudaryta vyr. valdyba vadovausianti Leningrado, Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Kauno linigrado (buv. Karaliaučiaus) žvejybos ir žuvies apdorojimo įmonėms. Dabar Klaipėdos žuvies pramonės įmonės ir pati tos pramonės valdyba išjungta iš Lietuvos Liaudies ūkio tarybos ir perėjo į Vakarų baseino vyr. valdybos žinią. Tai reiškia, kad žuvies pramonė dar labiau pajungama Maskvos kontrolei.

Kilnojamos parodos

Čiurlionio Valst. Muziejaus Kaune kasmet rengiamas kilnojamasias dailės parodas, šiomet su lietuvių tapytojų, grafikų, skulptorių, liaudies meno darbais supažindino aukštųjų gyventojų Antalieptėje, Tauragnose, Salake ir Utenos kraštotyros muziejuje.

JAV "pažangieji" pas Lietuvos rašytojus

(E) Šią vasarą Lietuvoje viešėję keli JAV "pažangieji" lankėsi ir pas Lietuvos rašytojus Vilniuje, juos sveikino M. Sluckis, J. Marcinkevičius ir kt. Paskutinėmis viešėjimo dienomis, rugsėjo mėn. pradžioje, Lietuvoje veikiančio vad. taikos gynimo komiteto pirm. T. Tilvytis "pažangiesiems" įteikė baltą šilko vėliavą su Picaso taikos balandžiu ir kitoje pusėje ranka, laujančia ginklus. Tai liaudies menininkės darbas. Susijaudinusių viešnios pažadėjo šią vėliavą vežioti iš vienos lietuvių "pažangiųjų" gyvenvietės į kitą, skatinant meilę, santaurumą. Rugsėjo 8 d. JAV turistai pro Maskvą išvyko atgal.

Smarkėja antiamerikinė propaganda

(E) Pastaruoju metu tiek per Vilniaus radiją, tiek Tiesoje ir kitoje spaudoje padaugėjo medžiagos prieš JAV-bes, prezidentą, amerikinių gyvenimą, įstatymus ir kt. Kiekviena proga nurodoma į JAV tariamai imperalistinius, agresyviuos tikslus. Sovietų Sąjunga Litva dienraštį paskelbtas jau senokai JAV gyvenusių rašyt. K. Vairo-Rackausko straipsnis "Baimės atmosferoje"—čia pasakojama apie darbą, būti ir gyvenimą kapitalistiniuose kraštuose, ypač JAV. Tiesoje rugsėjo 6 d. atspausdintas A. Laurinčiuko, JAV gyvenančio, straipsnis apie tai, kad "JAV studentų nuomone, nugalės komunizmas." Straipsnis tą pačią dieną paskartotas ir per Vilniaus radiją. Rugsėjo 6 d. paskelbta ir apie tai, kaip JAV policija Denverio mieste užsiėmė jūsi plėšikavimu. Girdi, tokių atsitikimų Amerikoje esama daugybė. Tiesoje dar pagrausėjo ir piktą J. Buivydo šaržai, nukreipti prieš JAV ar Fed. Vokietiją.

Lietuviški gaminiai Leipzigo mugėje

(E) Rugsėjo mėn. Rytų Vokietijoje, Leipzige, vykusio mugės Sovietų Sąjungos paviljone buvo ir Lietuvos gaminių: Vilniaus radijo gamyklos magnetolos "Neringa", radijo ir televizijos aparatų detalės. Be to, su liaudies dailės gaminiais dar pasirodė Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos dailės kombinatai.

Nauja varovė—Nadiežda Zaglada

(E) Sovietų spaudoje paskelbtas ukrainietės-grandinės Nadieždos Zaglados straipsnis—"Branginkime žemdirbio garbę" šiuo metu plačiai naudojamas kaip nauja kolchozininkams taikoma varovė. Kolchozininkai įpareigoti nagrinėti Zaglados straipsnį ir svarstyti jo mintis.

Televizija Šiauliuose

(E) Šiauliuose įrengus transliatorių, netrukus numatoma perduoti televizijos programas. Jas galės žiūrėti Šiaulių ir aplinkinių rajonų gyventojai. Bus perduodamos Vilniaus ir Maskvos televizijos programos.

Dailininkai ir kolchozai

Dailininkai Lietuvoje skatinami savo kūryboje daugiau vietos skirti kolchoziniam gyvenimui. Rugsėjo mėn. pradžioje Šiauliuose, "Aušros" istorijos-etnogra-

Vakar plūdo, šiandien dievina

Taip elgiasi komunistai. Gera apsidairę, pamatysime, kad tarp šiandien jū dangų keliamų yra daug tokių, kurie vakar buvo visaip plūstami. Kodėl ten taip daroma? Todėl, kad komunistams žmogus nėra ne tiek vertas, kiek paprastas sliekas. Jei žmogus, net ir komunistas, nėra vergiškai paklusnus partijai, jis yra naikintinas, o jei jis yra aklas partijos tarnas, tai gali būti ir didžiausias niekšas, vis vien bus garbinamas.

Čia spaudinamas straipsnis yra paimtas iš paskutinio "Darbininkų Balsas" numerio. Jame labai vaizdingai pasakojama, kaip Lietuvos komunistų seniau visaip plūstamieji rašytojai šiandien visaip liaupsinami, nes jie dabar yra komunistų partijos pastumdėliai, akli jos tarnai.

Kel. red.

1930 m. pradžioje Kaune pasirodė žurnalas "Trečiasis Frontas." Į jį bendradarbiauti susitelkę jaunuoliai o. pozicionieriai ne tiek tada esamai santarkai su fašizmo apraiškomis, kiek savo nuotakomis. Tiesa, tarp jų buvo marksizmo gairėse susivaikę, iš komсомо išguitas Kostas Korsakas ir tada į marksizmą palinkęs Bronys Raila. Visi kiti buvo šiaudiniai revoliucionieriai, ne tiek proto, kiek jausmo vedami.

Dabar, trisdešimt dvejais metais pralinkus, sugriebė maskvinio raugo komunistai jam žinti "Trečią Frontą," kaip komunizmo pradininką, maskvinio imperializmo idėjų skelbėją. Tuo norima ne vien tik tas žurnalas reabilituoti, kiek jo buvusius kai kuriuos bendradarbius iš nesmagios padėties išvesti.

Š. m. "Pergalės" Nr. 1 buvo išspausdintas 20 puslapių V. Galinio str. "Trečio fronto trisdešimtmetis." Tas "trisdešimtmetis" dviem metais pavėluotas. Pavėluotas dėl galvosūkio, kaip iš tos nesmagios padėties išsisukti. Toks nejaukus šešelis iki šiol lydėjo ir telydės "Trečio Fronto" buvusius bendradarbius, kad vieną ar kitą taip reikėjo viešai pasisakyti. Ir pavadė V. Galiniui "Trečią Frontą" savaip lyg ir reabilituoti. Sovietų Sąjungoje reabilitacijos dabar madingos, nes būtina nuo esamosios rūsios gyvenimo tikrovės dėmesys kur kitur nukreipti.

Čia kai ką pakartosim, kas dabar maskvinio sukirpimo pasakytą apie tą žurnalą ir kas buvo rašoma apie "Trečią Frontą" komunistų pagrindžio spaudoje, kai tas žurnalas ėjo.

Š. m. "Pergalės" Nr. 1 šitaip "Trečias Frontas" apibūdinamas:

"Jauni rašytojai, išleidę savo žurnalą, tikriausiai ir patys nesitikėjo, kad jų žygis sukels tokį platų atgarsį visuomenėje. "Trečias Frontas" sujaudino ne tik literatūrinius sluoksnius, bet ir gana gausias skaitytojų mases. Jis sukėlė karštus ginčus

fijos muziejuje; surengta Vilniaus dailės instituto doc. Vinco Dilkos paroda su 110 darbų kaip tik daugumoje atspindėjo sukolchozintą kaimą.

ne tik rašytojų ir žurnalistų tarpe, bet ir universiteto auditorijose, jį skaitė inteligentai, darbininkai, politiniai kaliniai kėlimuose, apie jį rašė užsienio spaudo."

Tai šitaip gabar pasacharinamas "Trečio Fronto" pasirodymas. O iš tikro jo pasirodymas tada spaudoje beveik nebuvo pastebėtas. Jis neturėjo daugiau kaip tūkstančio skaitytojų. Toliau dar taip pasaldinta:

"Šiandien mus gali stebinti, kad jaunų rašytojų žurnalas paliko tokį gylį pėdsaką lietuvių literatūros raidoje."

Iš tikro ne tiek tas žurnalas paliko savo pėdsakus, kiek jo buvę bendradarbiai savo "prisiderinimais," prisitaikymais gyvenimo sąlygoms, išpirkdami savo jaunųjų dienų "nuodėmes" prieš tuos, kas naujai pradėjo gyvenimą vairoti. Vieniems to žurnalo bendradarbiams teko savo sąžinę iškeisti į kompartijos nario knygelę, kitiems atsiverti fašistuojančių gretose ir virsti tos spaudos "garsenybėmis," o kas ir "dingo be žinios"—virto asmens kulto auka.

Štai kas buvo to žurnalo bendradarbiais:

"Trečio Fronto" redaktorium ir leidėju pasirašė A. Venclova (Visur mūsų paibaukta. Kel. red.). Be jo, pagrindinį bendradarbių branduolį sudarė P. Cvirka, K. Korsakas, J. Šimkus, K. Boruta. Nuo Nr. 3 į pagrindinių bendradarbių kolektyvą aktyviai įsijungė V. Drazdauskas, o nuo Nr. 5—S. Neris. Greta jų po vieną kitą kūrinių žurnalą išspausdino P. Ciurlys, Pr. Morkūnas, A. Biliūnas, K. Jakubėnas, Butkų Juzė. Žurnalo bendradarbių sąrašuose buvo minimas V. Montvilas, K. Kiela, tačiau jie ten nieko nespausdino."

Čia įdomu, kad tame bendradarbių sąrašė pamiršta Br. Railas pavadė, kuris buvo faktinuoju "Trečio Fronto" redaktorium ir vienas gausniųjų bendradarbių. Taip pat mėginta nevertinti ir kitų bendradarbių, kurie tariamai sąrašė figuravo, šiaip nieko neradę. Tiesa, to straipsnio pabaigoje prisimintas Br. Raila. Kodėl toks kuklumas ir kartu nedrąsus visų bendradarbių pavadžių suminėjimas?

O štai kodėl. Kai tik pasirodė "Trečias Frontas," 1930 m. Tilžėje spausdintas komunistų žurnalas "Balsas" Nr. 6 taip jį pasveikino:

"Tokiu isterikų grupė iš socialfašistų ir eserų Lietuvoje pasivadino "rašytojų aktyvistais" ir savo šukoliavimais mano nustebinti pasaulį. Šiomis dienomis jie išleido "Trečias Frontas," rašytojų aktyvistų kolektyvo gazietą.

"Kas sudaro tą kolektyvą?—Štai kas:

"Kazys Kiela—provokatorius, žvalgybininkas, "Lietuvos žinių" ir kitų fašistinių laikrašt-palaikių bendradarbis.

"Antanas Venclova "Lietuvos žinių" ir kitų fašistinių ir pusiau fašistinių laikraščių bendradarbis.

"Kazys Jakubėnas—socialfašistas ir daug panašių, net vienas 16 ir galiausiai karštas revoliucionierius maksimalistas Kazys Boruta, prisidengęs K. Lino slapivarde.

"Gražus kolektyvas, prade-

dant provokatorium, žvalgybininku ir baigiant maksimalistu." "Visokiomis kairiomis frazėmis su atsisaukimu kovot prieš fašizmą. Pas juos kairioji frazė, kaip apgaut dar nepilnai suvirtėjusių fašistų priešus..."

1931 m. to paties "Balso" Nr. 9 klausia, kas yra tas "Trečias frontas," ir atsako:

"...Tai ne fašizmo griovimo frontas, o fašizmo gelbėjimo frontas, jo stiprinimas naujomis jėgomis su pretenzija gaut vadovavimą buržuazinei literatūrai."

"Is trečiafrontininkų pastangų nieko neišeis. Gal "Trečiam fronto" savo metais žmonės ir jauni (nors ne visi), bet jie jau is visų pusių pelėsiais dvokia. Jie taip tampriai susirėse su pūvančiu kapitalizmu, kad ir negali atsikratyti jo puvėsių. Is cia "trečiafrontininkų" blaškimasis, ieskomas nezinia ko, kad sustiprint kapitalizmą. Pas juos pilna nusiminimo del niurumo, ieskojimas socialfašistų ir fašistų atviro bloko, kad sustiprint fašistines jegas, kvietimas į talką visokių aferistų ir žvalgybininkų, ginklavimasis visokiomis kairiomis frazėmis su atsikakymu kovot prieš fašizmą."

Toliau seka "Balso" komunistinė charakteristika "Trečio Fronto" bendradarbių: Butkų Juzė—aféristas; batlaizis ir renegatas Kostas Korsakas; pilsudskininkas K. Boruta; A. Venclova—socialfašistų klebonas; kitoje vietoje J. Šimkus pavadintas "pakitiranka"; P. Cvirka išvardintas bogemine prostute; Br. Raila—žvalgybininkas. Čia daug neapsiriktas, nes is "Trečio Fronto" jis tiesiai nuėjo tarnauti Vidaus reikalų ministerijos spaudos skyriui ir virto uoliu tautininkų spaudos bendradarbiu, kokių yra iki šiol.

Teko ir vargšei Salomėjai Neriai provokatorės vardas. Žodžiu, visą "Trečio Fronto" ėjimo laiką komunistų pogrindžio spaudo Lietuvoje nepaleido jo is savo akių ir visaip dergė, murzino, pravarđiavo jo bendradarbius ir patarė darbininkams to žurnalo neskaityti, nes jiems, darbininkams, su visokiais provokatoriais, fašistais, socialfašistais nėra pakelium.

Deja, tų apspiaudytyjų "Trečio Fronto" bendradarbių dalis dabar riebiai prisitaikė prie maskvinės okupacijos sąlygų Lietuvoje, uoliai bendradarbiauja komunistų spaudoje ir dirba literatūroje, okupantams gausią duoklę atiduodami. Tad buvo reikalas ir metas, nors ir pavėluotai, juos visus savaip, nors ir netiesiogiai, reabilituoti ir žurnalo "Trečio Fronto" vardą pakylėti komunistinėse laktose.

Kas buvo, tai buvo, is istorijos neišbrauksi, kad ir kaip komunistų dedamos pastangos savo istoriją pagrąžinti. Juo labiau ji grąžinama, juo daugiau murzina atrodo.

"Darbininkų Balsas"

SPAUSDINAMA "MUSŲ LIETUVA"

Lietuvių Enciklopedijos leidykla Bostone su vasaros atostogų pabaiga jau pradėjo rinkti "Musų Lietuvą"—Br. Kviklio paruoštą spaudai knygą, kurioje bus pateikti Lietuvos vietovių—miestų, miestelių, bažnyčių, kaimų, miškų upių, ežerų ir kt. vietų aprašymai.

Pirmajame knygos tome bus pateikti pirmoje eilėje Vilniaus srities aprašy-

mai: Vilniaus miesto ir Vilniaus, Vileikos, Ašmenos, Valažino, Lydos, Gardino, Alytaus, Trakų apskričių, o taip pat kai kurie Rytų Aukštaitijos apskrčiai: Zarasai, Brėslauja, Svenčionys ir kiti.

Leidėjas Juozas Kapocius yra numatęs šių monumentalų veikalą gražiai išleisti. Firmasis tomas numatytas išleisti dar šiais metais.

Is leidejo teko patirti, kad jau didelis skaicius mūsų tautiečių yra užsisakę "Musų Lietuvą," o kurie del susidejusiu aplinkybių nespėjo to padaryti, dar gali ją užsisakyti, pasiusdami užsakymą knygos leidejui J. Kapociui (265 C Street, So. Boston 27, Mass.) ir tokiu būdu galės laiku gauti knygą, už kiekvieną tomą mokėdami po \$10 vietoje \$15-kos (tokia bus rinkoje knygos kaina).

Knygos autorius Br. Kviklys, atidavęs spaudai I-jį tomą, jau yra paruošęs ir II-jį, kuris apims Vidurio Lietuvą bei Sūdavią. Norintieji suteikti jam žinių apie savo gimtąsias vietas ar patikrinti aprašymus, gali jam rašyti adresu: 5747 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

SVEICARIJAI 671 M.

Sveicarija rugpiūcio 1 d. minėjo savo nepriklausomybės 671 metų sukaktį. Tada 3 valstybės (kantonai) susijungė ir atsiskyrė nuo Habsburgų imperijos. Vėliau prie jų prisijungė dar 19 kantonų. Ilgai teko sveicarams kovoti, kol galų gale 1648 metais ir Sventoji Romos imperija pripažino Sveicarijos nepriklausomybę.

NAUJAUSIOS KNYGOS

TAUTŲ KAPINYNAS SIBIRO TUNDROJE, H. Tautvaišienės siurpūs atsiminimai is Sibiro vergijos, 134 psl., kaina \$1.25.

LIETUVIŲ ISEIVIJA AMERIKOJE, St. Michelsono vaizdžiai parašyta šio krašto lietuvių istorija, 500 puslapių, kaina minkštais viršeliais \$4.00, o kietais \$5.00.

RASTAI—STRAIPSNAI, ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžius, 246 puslapiai, kaina \$3.00.

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, parašė Petronėlė Liūdžiuvienė, 88 psl., kaina \$1.00.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT, Rapolo Skipicio atsiminimai, 440 psl., kaina. . . . \$5.00.

VEIDU PRIE ŽEMĖS, parašė Kotryn aGrigaitytė, 13 novelių, 204 psl., kaina \$2.00.

TUŽŲ KLUBAS, Antano Tulio 11 novelių, 196 psl., kaina \$3.00.

VIENTISI MEDŽIAI, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 117 psl., kaina \$1.50.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kietis viršeliai, kaina.....\$3.50.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoje: So. Boston 27, Mass. 636 E. Broadway,

Pasikalbėjimas Maikio su Tevu

— Sveikas gyvas, tėve! Kodėl taip užsimastęs?
— Sunkiai mislinu, vaike.
— Apie ką?
— Mislinu, ar užsimoka geram žmogui būti žmogumi.

— O kuo tėvas norėtum būti?

— Žinai, mano frentas Zacirka rokuoja, kad kartais būtų geriau, jeigu žmogus būtų kokios senos bagotirkos šuva.

— Na, o kas galėjo jam tokią sumišką mintį įžiebtį?
— Jis, Maiki, rado gazietaise žinią, kad neseniai mirusi mūvink pikėrių aktorė Elsie Ferguson paliko šunims pusę milijono dolerių, o žmonėms nieko. Tai, vot, dėl to jis ir sako, kad jeigu jis būtų buvęs tas milijonierkos šuva, tai dabar galėtų gyventi kaip karalius.

— Aš manau, tėve, kad jis juokauja. Tiesa, yra žmonių, kurie dėl pinigų duoda sau ir dantis išdaužyti, ir nosis sutriušinti. Tai kumštiniškai. Bet vis dėlto jis nie neretų už pinigą pavirsti į buldogus.

— Nu, tai šė ranką, Maiki. Ant šito punkto aš su tavim soglemas. Visgi žmogus turi nesmetelą dūšią, o buldogas nei žmoniškos vuodėgos neturi. Į ką tad būtum padabnas, į tokią biaurybę pavirtęs?

— Verčiau apie tokius dalykus ir nekalbėti, tėve.

— Ju rait, Maik. Verčiau pasitarkim apie tautiškus reikalus. Ve, aš tik užvakar sužinojau, kad didis mūsų kunigaikštis Vytautas nukrito nuo arklio ir kad valak to Lietuva neturėjo savo karaliaus. Ar tu žinai, kaip tas atsitiko?

— Žinau, tėve, tokia pasaka yra.

— Sakai, tik pasaka?

— Man taip atrodo.

— Kodėl?

— Todėl, kad tas padavimas nelabai įtikina. Sakoma, kad nukritęs nuo arklio Vytautas susižeidė koją ir nuo to miręs. Bet nukristi nuo arklio žmonėms pasitaiko dažnai, pasitaiko ir susižeisti, tačiau mes niekad negirdim, kad kas nuo to mirtų. Štai, nelabai seniai mūsų prezidento žmona išėjo su kitais ponais lapių medžioti Kennedžio dvaro žemėse, Virginijos valstijoje. Besive-

jant paskui lapę, arklys pribėgo prie tvoros ir staigiai susilaikė, o ponai prezidentienė nulėkė per tvorą pirma arklio. Padaryta šito įvykio nutrauka tilpo ir laikraščiuose, ir kiekvienas galėjo matyti, kaip arklys priešakinėmis kojomis prikūpęs, o jokių lekia oru. Tai buvo tikrai pavojingas nuotykis, tėve, o tačiau ponai Kennedienė šandien yra gyva ir sveika, ir anądien aš mačiau ją įjant raitą. Štai, tėve, kodėl aš nenoriu tikėti, kad Vytautas būtų užsimušęs krisdamas nuo arklio. Amerikoje dažnai pasitaiko, kad žmogus nukrinta nuo trečio aukšto, ir tai neužsimuša.

— Nu, jeigu girtas nukrinta, tai neužsimuša; ale tegu patrajina nukristi trezvas, tai ant vietos bus kaput. O Vytautas galėjo būti negėres, Maiki.

— Vistiek, tėve, aš abejoju.

— Nu, jeigu tu jau toks nevierras Iamošius, tai nors išvirozyk, kaip tas galėjo būti, kad mūsų Lietuva buvo tokia galinga, o vis dėlto neturėjo savo karaliaus?

— Čia, tėve, jau reiktų Lietuvos istoriją aiškinti; bet tai užimtų daug laiko, o aš jo tiek daug neturiu. Patariu nusipirkti Sruogienės parašytą Lietuvos Istoriją, kurią galima gauti Keleivio redakcijoje.

— Ne, Maiki, tu man išvirozyk šitą biznį savo žodžiais. Aš girdėjau, kad Vytautas būtų tapęs karalium, jeigu nebūtų nuo arklio nukritęs. Pasakyk, ar tas teisybė, ar ne?

— Aš, tėve, nenoriu tuo tikėti, bet padavimas teigia, kad taip buvo. Tarptautinis Europos valdovų suvažiavimas Lucke 1429 metais nutaręs apvainikuoti Vytautą Lietuvos karalium. Tačiau kai Romos imperatorius Zigmas Liuksenburgietis pasiuntė jam karūną, lenkai pasiuntinius užpuolė ir karūną pagrobė, nes nenorėjo, kad Lietuva turėtų karūnuotą arba vainikuotą karalių.

Vytauto vainikavimas turėjo įvykti 1430 metų rugsėjo 8 dieną Trakuose. Bet kai karūna buvo pavogta, karūnavimas buvo atidėtas lapkričio 8 dienai. Tačiau Vytautas tos dienos nesusilaikė, nes, kaip padavimas tei-

Kolchozininkų atlyginimai

(II)
Sodybų sklypai — parama kolchozininkams, tačiau ir jie varžomi

(Elta) Kolchozininkų darbo apmokėjimo dydis Sovietų Sąjungoje nėra vienodas ir jis priklauso nuo visos eilės veiksnių ir ypačiai nuo kolchozo pajamų. Tos pajamos gali būti didesnės, kur susiduriama su palankesniais dirvožemio ar klimato sąlygomis. Tų kolchozų pajamų dydis dar siejasi ir su jų administracija. Jei ji kolchozų nuolat keičiama, tai dažnu atveju neigiamai atsiliepia pačiam kolchozui. Pvz., Lietuvoje rasime ne vieną kolchozą, per 15 metų turėjusių 20 ar daugiau pirmininkų.

Nors kolchozinė sistema Sovietuose veikia jau per 30 metų, tačiau kom. partijos centro komitetas savo organe "Komunist" (1961 m. 12 nr.) turėjo pripažinti, kad "krašte dar esama nemažai skaičiaus ūkiniai atsilikusių kolchozų su nepakankama produkcija, mažomis pajamomis ir nuolat besikeičiančiu kolchozininkų darbo apmokėjimu. Žemas materialinio suinteresuotumo lygis kolchozininkus verčia ieškoti didesnių pajamų jų sodybose sklypuose ar kitur."

Kaip būdingas pavyzdys čia nurodytas "Draugystės" kolchozas Kuibisevo srityje. Šio kolchozo nariai 1961 metais tegavo po vieną grūdų kilogramą ir pinigais — už kiekvieną išdirbtą darbą — po 20 kapeikų grynais, be to, po 32 kapeikas per dieną ir apie 10 rb. per mėnesį. (Lietuvoje 1961 m. už darbdienius kai kuriuose kolchozuose buvo išmokėta po vieną kg. ir 200 gr. grūdų ir po 15 kap. pinigais. Per metus darbingas vyras išdirbdavo apie 300 darbdienų, o moterys — per pusę mažiau. -E.). 1958 m. vienas kolchozininkas Lietuvoje vidutiniškai už vieną darbdienį grynais gavo (apskaičiavus naujais rubliais) — 0.263 rb., o per metus atlyginimas grynais siekė tik 68,4 rb. Tais pačiais 1958 m. už vieną darbdienį Lietuvos kolchozininkas vidutiniškai gavo 1.74 kilogramų grūdų per mėn., o per metus — 452 kg. Tas grūdų kiekis, tada valstybinėmis supirkimo kainomis, tebuvo vertas maždaug 36,00 rublių, taigi kolchozininkas gavo atlyginimo grynais ir natūra tais metais vidutiniškai vis 104 rublius ir 40 kapeikų, kas sudaro apie 16% jo per tą patį laikotarpį pagamintos produkcijos vertės. (plg. P. Zundės "Valstiečių atlyginimas okupuotoje Lietuvoje." Aidai, 1962 m. 2 nr.). Tuo tarpu ekonomistas ir žemės ūkio specialistas P. Vasinauskas savo straipsnyje leidinyje "40 metų" (Vilnius, 1958 m.) buvo pabrėžęs, kad pagal lietuvių ekonomistų 1958 m. apskaiči-

vimus, normalus atlyginimas valstiečiams už darbdienį turėtų būti toks: grūdų — 3 kg., šieno — 10 kg., pienu — 10 rb. (naujais rubliais — 1 rb.).

Sovietijoje turėsime tik nedaugelį ir daugiau parodinių kolchozų, kurie kartais išsiskiria kaip "aukšto apmokėjimo" pavyzdžiai. Gerieji darbininkai per metus atidėdavo 450-500 darbdienius (Lietuvoje 1958 m. kolchozininkas vidutiniškai išdirbo 260 darbdienius). Pagal sovietinėje spaudoje paskelbtus statistinius duomenis, atrodytų, kad kolchozininkai už jų darbą vidutiniškai apmokami apie 12-16 rb. per mėnesį. Tai labai žemas atlyginimas, ir jis toks svarbiausia dėl to, kad valstybė moka žemas kainas už kolchozų tiekiamą produkciją.

Kitas išnaudojimo būdas — tai imamos didelės kainos už kolchozams tiekiamas žemės ūkio mašinų dalis ar jų taisymą. Jas reikia mokėti monopolinei organizacijai "Sojuztehnika." (Lietuvoje ji vadinama susivienijimu "Lietuvos žemės ūkio technika"). Pvz., jei kolchozas nori įsigyti melžimo mašiną, jam tenka parduoti 35 tonas pieno, o traktoriaus DT-54 pataisymas yra lygus 16,4 tonų kviečių perkamajai kainai. Be to, partijai ir vyriausybei skatinant žymias kolchozų pajamų sumas skirti vad. "nedalomiesiems fondams", tai neigiamai atsiliepią sumaoms, kurios galėtų būti skirtos kolchozininkams apmokėti. 1961 m. pradžioje tie fondai buvo pasiekę 19,700 ml. rb. sumą (plg. "Narodnoje choziaistvo SSSR v 1960 g.: statističeskij sbornik." Maskva, 1961), ir jie skiriami ne tik kolchozų, kai kuriems reikalavimams patenkinti, bet ir tikslams, kuriais normaliai rūpinasi pati valstybė (kelių, mokyklų, ligoninių statyba). Šalia visų priežasčių dar kolchozininkus ir pačius kolchozus skriaudžia įsigalėjęs patvyręs išpildyti "socialistinius įsipareigojimus," valstybei atiduodant kolchozų gamybą.

Sodybiniai ūkiai — pagrindinis pajamų šaltinis kolchozininkams

1960 metais, pagal oficialius sovietinius duomenis (žiūr. "Narodnoje choziaistvo SSSR v 1960 g.: statističeskij sbornik, 1961) tų sodybinių sklypų visoje Sovietijoje buvo 5,300,000 hektarų, arba 2,61% viso dirbamos žemės ploto. Jei šiaip visoje Sovietijoje vidutiniškai vieno sodybinio ūkio plotas buvo 0.31 ha, tai Pa-baltijo respublikose tais metais jų plotas buvo didžiausias: Lietuvoje — 0.53, Estijoje — 0.48 ha ir Latvijoje — 0.46 ha. Kai kuriose respublikose, pvz., Armėnijoje ir Azerbejdžane tie plotai tesiekia 0.14 ha ir juose daugiausia kultivuojama vynuogės ir citrininiai vaisiai.

Menkas, nereguliariai vykdomas kolchozininkų apmokėjimas juos verčia vis labiau atsidėti sodybinių sklypų gamybai. 1959 m. pabaigoje Sovietijoje iš viso buvo 18,474,400 sodybinių sklypų. Kad tie sodybiniai

sklypai teikia didelę produkciją, pavaizduoja šie duomenys (plg. "Sielskoje choziaistvo SSSR: statističeskij sbornik," 1960):

bulvių ir kitų daržovių iš viso tonomis pagaminta — 37,593,000 kg., o vidutiniškai vieno sod. sklypo gamyba — 2,035 kg.;

mėsos ir gyvulinių taukų (skerdienos) — 2,963,000, o sod. sklype — 160 kg.;

pieno — 20,231,000 kg., o sod. sklype — 1,095 kg.;

kiaušinių vienetais — 13,386,000,000, o sod. sklype — 725.

Lietuvoje sodybinių sklypų plotas 1958 m. siekė 160,000 ha, o 60,000 ha žemės buvo privačiai naudojamam darbininkų ir tarrautojų. Kolchozininkų privačiai naudojamą žemę tais metais Lietuvoje sudarė 4.2% visų žemės ūkio naudmenų, o drauge su darbininkų ir tarrautojų sklypais — 5.8% (plg. P. Zundės, "Sodybinių sklypų reikšmė kolūkiečiams," Aidai, nr. 5, 1962). Koks didelis privataus sektoriaus svaris pieno, gyvulininkystės gamyboje, gali paliudyti tai, kad visuomeniniame ūkyje (kolchozuose, sovchozuose) 1959 m. pagaminto pieno bendroji gamyba siekė (tūkstančiais tonų) — 556,6 arba 35.1%, o privačiame kolchozininkų ūkyje — 1,030.4 arba 64.9%; mėsos buvo (gyvo sv.) pagaminta 1959 m. kolchozose, sovchozuose tūkstančiais tonų) — 108.0 arba 37.6%, o privačiame ūkyje (sod. sklypuose) — 179.0 arba 62.4% (Lietuvoje tuose sklypuose išaugintos bulvės, daržovės ir vaisiai patenkinama didžioji dalis krašto gyventojų paklausos tiems produktams).

Pagaliau, netenka manyti, kad sodybinių sklypų savininkai gali laisvai naudotis savo pagamintu gėrybių kiekiu. Jie visvien įpareigojami "savanoriškai" savo sklypų produktus tiekti valstybei. Pvz., 1959 m. tie "savanoriški" pristatymai procentiniais atrodė šitaip (turint galvoje bendrus pristatymus valstybei):

bulvių — 21%, kitų daržovių — 7%, galvijų ir paukštienos — 17%, pieno — 8%, kiaušinių — 39%, vilnos — 13%.

Zemos kainos už kolchozų gamybą

Kolchozininkai, netekdami savo sklypų produkcijos dalies, už kolchozų gamybą apmokami žemomis kainomis. Pvz., už kiekvieną bulvių toną, pristatytą valstybei, gauna po 40 rublių, nors valstybė, bulves parduodama vartotojui, jau gauna po 100-140 rb. už toną. Už pieno toną žemdirbys apmokamas po 115 rb., tuo tarpu valstybės mažmeninė kaina siekia po 280 rb. už toną (plg. "Finansovo-kreditnyj slovar," Maskva, 1961, I t.).

Nepaisant sunkios kolchozininkų padėties, jų menkų pajamų, partija su vyriausybe nuolat siekia suvaržyti tą privatų ūkininkavimo būdą. Sovietinė spauda kolchozininkus, dirbančius jų sodybinuose sklypuose, vadina egoistais ir kenkiančiais bendram kolchozininkų sektoriui. Pažvelgę į kolchozininkų pajamas iš kolchozo ir sodybinio sklypo, specialistai apskaičiuoja, kad vieno kolchozininko, su dviem dirbančiais, šeimos pajamos per vieną mėnesį vidutiniškai siekia apie 50-60 rublių,

Lietuvoj komunistų sauvale neapsikeitė

Aukšt. Teismo pirm. Likas reikalauja didinti bausmes, kolchozininkų tarpe

(Elta) Lietuvoje kovoje su gausėjančiais nusikaltimais vis labiau šaukiamasi visuomenės paramos. Aukščiausiojo teismo pirmininkas A. Likas, rašydamas apie kovą su nusikaltimais (Tiesa 203 nr.), teigia, kad tos paramos dar vis nepakanka. Girdi, jei pažvelgti į eilę ne taip seniai Lietuvoje išspręstų stambių bylų (čia įeina ir bylos dėl valstybinio ar visuomeninio turto grobstymo, kyšininkavimo, spekuliacinio užsienio valiuta ir kt.), tai pasirodė, kad atakros organizacijos, jų vadovai net nuolat žiūrėję kaltininkams. Dabar, Aukšt. teismo pirmininko nuomone, didžiausias dėmesys turis būti kreipiamas į tai, kad nebūtų leidžiama kilti nusikaltimams.

Čia pirmininkas Likas teigia, kad nusikaltimų skaičius galėtų mažėti, jei visuomenė būtų daugiau teisiškai auklėjama, šviečiama, jei teismai daugiau vykdytų išvaiduojamųjų sesijų, jei būtų daugiau leidžiama įstatymų kovai su nusikaltimais. Tikrųjų nusikaltimų priežasčių Likas nenurodo, ir jis negali jų iškelti, nes tai reiktų pasmerkti visą bolševikinę sistemą, su kolchozais, krašto alinimu, gyventojų išnaudojimu ir kitomis negerovėmis priešaky.

Užuot jas iškėles, Likas nurodo dvi būdingas aplinkybes. Viena, jo nuomone, Lietuvos teismai už ypatingai pavojingus nusikaltimus, kaip turto grobstymas ar prievartavimas, skiria per švelnias bausmes (dažnu atveju kaltinamieji baudžiamai sušaudymu. -E.). Antra, Aukšt. teismo pirmininkas iškelia sovietiniam režimui dar nuo Stalino laikų labai

o paskirai imant — 26-32 rb. iš viešojo sektoriaus (kolchozų) ir 24-28 rb. iš privataus (sodybinių sklypų).

Menki atlyginimai tai pagrindinė žemo darbo našumo kritimo ir iš viso nenoro dirbti priežastis kolchozuose. Daugelis kolchozininkų būty linkę apleisti ūkius, jų daug jau ir pasitraukė. Demobilizuoti kareiviai tik reikalingi atvejais tesugrįžta dirbti kolchozuose. Taigi, kai kolchozuose daugiau lieka senesnio amžiaus darbininkai, dažniau girdėti skundų dėl darbininkų trūkumo. Kolchozininkų apmokėjimas vis dar Sovietijoje neišspręstas, ir jei prisiminti šiais metais kovo mėn. įvykusį Maskvoje kom. partijos plenumą, tai net ir vengiamuos tuos klausimus kelti. Išdavos liūdno — negaudamas tinkamo atlyginimo už savo darbą, žemdirbys nekalia gamybos, vengia darbo, šalinasi iš kolchozų, žemės ūkio gamyba vis lieka žema, ir sovietinis ūkis negali išbristi iš chroniškos krizės klampynės (Saltinis: Fed. Vokietijoje, Muenchene, veikiančio Sovietų S-gos klausimams tvirtinti studijų instituto leid. "Bulletin," 1962, nr. 5, S. Kabiš str.).

būdingą reiškinį, būtent, kad piliečiai nepagrįstai traukiamas naujus nusikaltimus mi baudžiamojam ir administracinė atsakomybė, o teismai, reikiamai neįsityrę pagrindinių įrodymų šaltinių, pritaiko įstatymo numatytas sankcijas. Taigi, sovietinio teismo aukštas pareigūnas oficialiai pripažino, kad Lietuvoje tebesiaučia stalininė sauvale ir ji lygiai liečia miliciją ar saugumą bei teismus. Drauge Likas dar patvirtino, kad ne metas kalbėti apie gyventojų teisinį švietimą, kai tu teisės organų atstovai, užuot tarnavę teisingumui, imasi sauvales priemonių.

Kai reabejotinai Lietuvoj administraciniai organai turi didelių trūkumų, tai Likas visvien jau džiaugiasi, kad spaudoje daugiau pasirodo medžiagos tiek apie pagausėjusius teismo procesus, tiek apie teismų darbo trūkumus. Toji spauda noromis nenoromis iškelia ir faktus apie Lietuvoje praktikuojamą bylų vilkinimą, jų paviršutinišką nagrinėjimą ir kt. O teisminei praktikai dar parodanti, kaip pažeidžiami įstatymai atskirose imonėse ar įstaigose, kai teismai patenkina kas antrą atleistojo skundą. Tą patį reiškinį, kad pusė visų Lietuvoje atleidžiamų iš darbo pašalinama be rimtų priežasčių, taigi ir vėl sauvales keliu.

Lietuvos teismai neišgali susidoroti su turto grobstymo, kyšininkavimo ar prievartavimo nusikaltimais, bet štai, pasirodo, jau išskyla nauja nusikaltimų kategorija — jie teismuose ligšiol dar nebuvo atsiradę, tačiau jų skaičius vis auga. Tai, girdi, silpnai aiškinami nusikaltimai, susiję su žemės ūkio technikos gadinimu, jos bloga priežiūra, su menkavertės produkcijos išleidimu, su kolchozų, sovchozų pasėlių nuganymu, kolchozininkų įstatų pažeidimais, veltėdžavimu ir pan. Kaip matyti, tai jau visai nauja nusikaltimų rūšis, už kurią pirmoje eilėje tektų į kaltinamųjų suolą sodinti ne kolchozininkus (pvz., už menką gamybą ar pasėlių nuganyimą), bet tokios sistemos kūrėjus ir iš viso visą bolševikinę santvarką. Šaukimasis į visuomenės paramą atrodo tuščiu šauksmu, kai įstatymų kūrėjai bei vykdytojai patys vykdo nusikalstamą darbą.

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsiskirti "Keleivį." Kaina metams penki doleriai.

JUOZAS STALINAS

Siandien, kada prieš 8 metus miręs Juozas Stalinas pačių komunistų paskelbtas didžiausiu žmogžudžiu ir jo lavonas išmestas iš mauzoliejaus Maskvoje, labai įdomu paskaityti Keleivio prieš 15 metų išleistą knygę —

JUOZAS STALINAS, ARBA KAIP KAZO RAZBAININKAS PASIDARĖ RUŠIJOS DIKTATORIUM Kaina 25 centai. Įsigykite tą knygutę!

MOTERŲ SKYRIUS

STEPONAS KAIRYS

Iš vaikystės atsiminimų

(Tęsinys)

GEROJI PETRIENĖ

Mūsų kaime buvo ir tokių sodybų, kurių galėjai nepastebėti. Tokia sodyba buvo ir Petro Dievdirbio. Jo tikrąją pavardę retai kas ir minėjo. Tai dabar ir aš jos nebeatsimenu. Petras Užnevičius valdė šešių hektarų ūkį, atitinkamai sutvarkė ir savo sodybą. Gyvenamąjį namą ir kitus trobesius besistatydamas siaurame sklype, atitraukė juos nuo gatvės, palikdamas siaurą prie trobesių privažiavimą, retai kieno naudojamą. Buvo įspūdis, kad Petras ir kaime gyveno atsiskyrėliu.

Ir tikrai, Petrą retai kas matė lauke dirbant ar sodyboje betriusiant. Mažai kur rodėsi ir jo žmona, tyki, niekam nekliausi, jau pagyvenusi, smulkaus ūgio moteriškė. Kaip ir Petras, ji buvo ramus, mažai kalbantis žmogus. Iš jų gyvenamojo namelio niekas negirdėjo kilusios audros.

Petrą buvo bevaikiai. Kai ateidavo šventadienis, Petras nei vieno nepraleisdavo nenuvažiavęs į bažnyčią Kurkliuose. Niekuomet nevažiavo vienas, tik visada glaudžiai susėdęs su žmonele, kuri tokiais atvejais būdavo susiriusi baltu nuometu ir rankose laikė iš savojo gėlių darželio sušintą puokštelę. Ir kai Petras pravažiudavo kaimą, ne reikėdavo jokio laikrodžio—metas buvo ir kitiems važiuoti, kad nepavėluotų mišių. Petro Dievdirbio šeima buvo ypatinga šeima ne tik savo darnumu ir kad niekam nekliausi. Kaip dabar aš suprantu, abudu jie buvo su aiškiu palinkimu į meną.

Petrą dėl to buvo dievdirbiu pramintas, kad beveik visą savo amžių drožinėjo šventųjų statulas, dažniausia „Nukryžiuotąjį“, mūsiškai vadinamus „mukeles“ kryžiam. Bet pas Petrą buvo ir didesnių užsimojimų. Per ilgesnį laiką jame subrendo drąsi mintis nuvažiuoti „Nukryžiuotą“ statulą žmogaus didumu, kad tikėtų pastatoma bažnyčios prieangyje, kur žmonės į bažnyčią įeidami pašlaksto savo pašventintu vandeniu.

Petrą ėmėsi darbo. Dirbo savo daržinėje, kur jam niekas nekliausi dirbti. Dirbo gal ilgiau negu vienerius metus ir kai pabaigė ir kur reikia nudažyti, nuvežė Kurklių klebonui kun. Gauduševičiui parodyti. Klebonas atidžiai apžiūrėjo ir nutarė: „Periebus! Nuvežk pas žydą Markelį (felšeris), kad kraują nuleistų.“

Petrui tai buvo skaudus smūgis. Susikrovęs vežimane „dievą“, parsivežė namo ir pastatė daržinėje kampe, pridengė jį marškele, taręs: „palauksi.“ Petro nesėkmę skaudžiai pergyveno ir Petrienė. Per kelias dienas ji vaikščiojo apie vyrą kaip apie sunkų ligonį, kaip mokėdama jį ramino, o pati būdavo visur, kur Petrą reikėjo atstoti, per kiaušias dienas plūdavo lauke jo siauriose kaip rankovė šniurėliuose ir dar rasdavo laiko aplankyti susirgusią kaimynę, o kai mirė, rado laiko ir palydėti į kapines. O kai darbe nusiplūsi vakare grįždavo namo savo Petriui dar vakarienei paruošti, Petrienė praėjusi mūsų sodybą, priplūdavo prie tvoros kad neatitrauktum. Kam? Ji negalėjo atsigrožėti mūsų gėlių darželyje žydinčiomis našlaitėmis. Ir tai kasdien. Per savo kuklumą Petrienė nemokėjo pagalvoti, kad ji pati savo vidiniu grožiu yra labai panaši į gryną našlaitę. Ir kai Petrienė mirė, jos palydėti į Skiemonių kapus susirinko visos mūsų kaimas, o nuo skausmo sustingusių veidų Petras ant jos karsto sugrūbusiais pirštais užbėrė paskutinę žemės saują. Petrų sodyba pasidarė dar vienišesnė.

Gražių žmonių yra mūsų Lietuvoje.

(Bus daugiau)

Stasys Santvaras

ODE

Dainiui Pranui Lembertui

I dangų bėga jovarai,
Jaunystę gieda altai ir sopranai —
Skraidyk ir tu, kaip skraido aitvarai,
Dainuok jaunystę, Pranai!
Lyg maršą kojom tu trenki —
Gyvenimo erdvė, kaip okeanai!
Tegu ir šešios dešimtys penki —
Dainuok jaunystę, Pranai!
Palieka pėdsakai smėly —
I liūdną šalį skuba karavanai —
Tėsėlsta rudens vėsa gėli —
Dainuok jaunystę, Pranai!
I dangų bėga jovarai,
Pagundą gieda altai ir sopranai —
Skraidyk ir tu, kaip skraido aitvarai —
Tikėk jaunystę, Pranai!
1962 Maironio m., IX. 18.
Bostone.

SPORTININKUI NEPRITINKA PESTIS

Washington Senators žaidėjas Jimmy Piersall važiuoja policijos automobiliu ir nuovadą. Jis priešinosi policininkui, kuris jį sulaukė puotant „sutvarkyti“ sporto mėgėją Joseph Martin, pašėpusį Piersall.

Benediktas Rutkūnas

VASAROS ŠOKIS

Aš pakviesiu žvaigždę šokio drėgną naktį ant lankos —
te laukai apkvais nuo juoko
dėl jaunamergės tokios.

Lekia, sukas žalias šokis,
pasikreikdamas rugius —
dar negėlė džiaugsmas tokis
lūpų vasaros svaigios.

Niekas nieko neužmoka —
užsimerkiu ir sukuos —
nei už juoką, nei už šoki
tolumų viešnios lakios.

Siltos naktys džiaugtis moko
javo brestančio laukios —
kaip naktibaldai berniokas
gaudau žvaigždę ir juokius.

Va, antra, trečia nuoko —
segas, veliasi plaukuos —
su naktibaldai bernioku
siausti žaismą ant lankos.

Pasipardydamos šoka
baltos deivės lig aušros...
Kas čia keista, kas čia tokio
auksu vasaros baruos?

Žilvitinės dūdos suokia
vėjo gūsiuose svaigiuos —
Nesurinkt laukinio juoko,
nusitaskiusio rugiuos!

Susimaigė žemė, šokis...
Teliškuojasi dangus...
Nėra galo, nėra jokio
girtos džiaugsmo pabaigos.

Prisimerkęs kaimas juokias
apynių spurguos žaliuos;
Kriausės saldžiosios nunokę
kabo vasaros plaukuos.

Nei čia graudulio, nei kokio —
drilia, oia! — ar čia kas? —
pasikviesti žvaigždės šokiui
šiltą naktį ant lankos?

Ar aš šokis, ar aš tokis —
skepetuojančiuos laukuos
be kepturės kaip laidokas
su žvaigždžių šimtais sukuos.

Nežinočiau burto šoky —
jei paklaustų — ko juokiuos? —
Tarso vėjas karštas tokis
karštą vasarą rugiuos...

Vyras ir moteris

(Tęsinys)

Turėdami galvoje čia suminėmus moterų psichikos bruožus—atgodumą, greitą sumetimą, atsargumą, slapumą, meilistiką, ar gudrumą, suprasime, kodėl moteris gerai yra paruošta vienai iš labiausiai atsakingų socialinio tautų sugyvenimo sričių—politikai ir diplomacijai. Juk pastaroji yra savo rūšies slapumo, melo, klastingumo, gudrumo ir kitų panašių dalykų menas. Štai kodėl moteris, daugely kitų žmonių kultūros sričių negalėdama nė lygintis su vyru, šio srity vaidina svarbų vaidmenį. Tada gali patvirtinti istoriją, kur matom visą eilę nepaprastų moterų valdovių. Daugelyje tautų įvairiais laikais moteris, būdamos prie valstybės vairo, puikiai mokėjo valdyti. Pavėrdžiū gali būti kad ir Marija Terezija Austrijos ir Katarina II Rusijos imperatorės, o iš dalies ir Anglijos karalienė Viktorija.

Tačiau, matyt, dar reikšmingesnė ir atsakingesnė jai įtaka ir užsienio politikai, kurią visų laikų moters dar

rė ne betarpiškai ir atvirai, bet netiesioginiai iš už kulisy, iš už nugarų vyrų, nuo kurių pareidavo formalinis kilusių klausimų sprendimas. Šitokių moterų—legionas! Nemaža buvo ir tokių, kurios vaidindavo svarbų vaidmenį vadinamuose „politiniuose salonuose.“ Ir apie jas istorija byloja. Ir kas žino, gal visai nelauktų rezultatų susilaikyme, jei būtų galima apskaičiuoti moters įtaką politikai. Šiaip ar taip, vyrai turėtų būti pasiruošę visokiems vyro saviemelei nemaloniems siurpriams.

Garsūs prancūzų rašytojas, filosofas Montesquieu pasakė, kad moteris visada sudarė valstybės valstybę. Kas, sako jis, mato, kaip ministeriai veikia ir nepažįsta moterų, valdancų jų poelgius, tas panašus į tą, kuris mato dirbančią mašiną, bet nežino tų jėgų, kurios ją varo.

Šitokių užkulisinį vaidmenį moterims, žmonoms, o dažnai ir valdovų meilužėms vaidinti ypač labai lengva ten, kur šalies vairą išimtinai ar beveik išimtinai valdo ar atskiri asmenys (seniau monarchai, dabar diktatoriai) ar jų grupės niekieno nekontroliuojami arba menkai kontroliuojami, vadinasi ten, kur nėra parlamentarinės ir demokratinės tvarkos. Ten platus vartai įtakai visokių Montespan, Pompadour, Du Barry (Liudvik XIV ir XV meilužės) arba per jas, kad ir tikras žmonas, šlykščių Rasputinų. Blogiau, sia dar, kad labai dažnai tokios įtakos esti labai žalingos valstybei.

Toks tai buvo moters vaidmuo politiniam gyvenime didelės daugumos tautų, ypač tų, kur moteris buvo paversta, kaip pav., Rytuose, Gaila tik, kad šis vaidmuo dabartinės visuomenės nepakankamai vertinamas kaip teigiamu, taip ir neigiamu atžvilgiu.

(Bus daugiau.)

SEIMININKEM

Padažas „Cumberland“

Nesunku paduoti vakarienei patiekalą iš pasilikusių likučių dešros, šaltos mėsos ir panašiai, jei prie to mes pridėsime gerą padažą. Padažas „Cumberland“ yra tikrai skanus ir tinkamas dalykas. Jis daromas taip: paimti serbentų želę arba serbentų marmeladą ir įmaišyti pagal skonį labai stiprių, geriausia angliskų garstyčių. Paskiau pridėti truputiuką cayeno pipirų ir padažas gatavas!

Seimininkė

PLUNKSNŲ SKRYBĖLĖ

Paryžiuje Yves Laurent sugalvojo šitokią skrybėlę—juodos gaidžio plunksnos ant juodo aksomo. Ji primena 1890 m. buvusią madą.

DESIMT AKRŲ ŽEMĖS KIEKVIENAM

Tiek žemės bebus kiekvienam JAV gyventojui 1980 m., vadinasi, po 18 metų. Taip išskaiciavo JAV Gyventojų Surasymo Įstaiga.

Kai JAV iškovojo nepriklausomybę, jos neturėjo nė 3 mil. gyventojų, bet kai prasidėjo civilinis karas, jau buvo apie 32 mil. gyventojų. Devynioliktojo amžiaus gale JAV gyveno arti 76 mil. gyventojų, o į Antrą pasaulinį gyventojų. Nuo John Kennedį išrinkimo prezidentu karą jau įžengė su 132 mil. 1960 m. gyventojų skaičius padidėjo 7 milijonais. Šių metų birželio mėnesį JAV gyventojų skaičius buvo 186,367,000. Per 18 metų tas skaičius žymiai padidės, ir jei tada visi gyventojai bus lygiai išskaidyti po visą kraštą, tai kiekvienai galvai beteks apie 10 akrų ploto.

Mėgstantieji pranašauti sako, kad gali ateiti laikas, kada tiek žmonių pris, kad kad jiems nebeužteks vietos atsigulti, begalės tik vienas greta kito stovėti. Todėl šiandien daug kur ir daug kas kelia gimdymų kontrolės klausimą.

NEVERK BE REIKALO!

Geriau perskaityk Antano Gustaičio knygą **A n a p u s T e i s y b ė s**. Joje atpažinsi ir savo draugus ir priešius ir net patsai iš savęs imsi juoktis. Kaina \$2.20. Gaunama Keleivio administracijoje.

GAVOME NAUJĄ

ZODYNĄ

Lietuviškas angliskas žodynas, paruošė Vilius Peteraitis, 586 puslapių, kaina 7 doleriai.

TIKRA TEISYBĖ

Apie komunistus ją rasite Keleivio išleistoje knygutėje „Tikra teisybė apie Sovietų Sąjungą.“

Joje rasite bendrų žinių apie Sovietiją, apie jos padėtį, kaip bolševikai paėmė valdžią, tvarko ūkį, kokia yra darbininkų padėtis, apie koncentracijos stovyklas, sąžinės laisvę ir t.t. ir t.t.

Ypač šiuo metu ji naudinga ir įdomi paskaityti. Jos kaina tik 50 centų.

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

- LIETUVIŲ IŠEIVIJĄ AMERIKOJE, vaizdai šio krašto lietuvių istorijai, gausiai iliustruota, parašė St. Michelsonas, virš 500 puslapių. Kaina kietais viršais \$5.00, minkštais viršais \$4.00.
- 2VILGNSIS Į PRAETI, K. Zukas įdomūs atsiminimai, 477 psl., kaina \$5.00.
- VAIKO SVEIKATA, parašė dr. V. Tumėnienė, daug svarbių patarimų vaikų sveikatos klausimais, 136 psl.
- DIENOJANT, „Knygnešio karaliaus“ stinaus Kipro Bielinio įdomūs atsiminimai, 464 psl., kaina \$6.00.
- 1905 METAI, Kipro Bielinio atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai. Kaina \$6.00.
- PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS, paruošė Anicetas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuivius visame pasaulyje, 464 psl. Kaina \$6.50.
- LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE, surinko ir suredavo Jonas Balyš, 472 dainos su gaidomis. Anglškai duotas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti ir lietuviškai nekalbantiems, įrista 326 psl. kaina \$5.00.
- LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapių. Kaina \$1.00.
- MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TEUGHT, M. Inkienė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis anglškai kalbantiems, 144 psl., kaina \$1.25.
- NEMUNO ŠONČS, Andriaus Valucko romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo prieš Sme-tonos diktatūrą. Pirma dalis 380 psl. Kaina \$3.00.
- NEMUNO ŠONČS, Andriaus Valucko romano antroji dalis, 426 puslapiai. Kaina \$4.00.
- LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS, jo meninių formų plėtojimosi pagrindai. Paulius Galsaus, didelė knyga su daugybe paveikslų, gerą popierių. Kaina \$8.50.
- TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūros faktų šviesoje. Trumpas bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijų, 96 psl. Kaina \$0.50.
- SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki Lietuvos nepriklausomybės galo 1795 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė paveiklų, 396 psl., geras popierius. Kaina \$10.00.
- NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, parašė Jonas Karys, labai daug paveiklų, 255 psl., geras popiera. Kaina \$5.00.
- AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kunigas M. Valadka. Svarbu su pažinti. Kaina \$1.20.
- MILZINO PAUNKSMĖ, Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 73 psl., didelio formato, geras popiera, kaina \$2.50.
- ALTORIŲ SEŠĖLY, V. Putino-Mykolaio romanas trijų dalyse. Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsidėjo kunigystės dėl moterystės. Visos trys dalys įristos į vieną knygą, kiet viršais, 681 puslapis, kaina \$6.00.
- DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI, Populiari ir naudinga knyga šiu dienų klausimams sprasti. Kaina \$0c.
- LIETUVA BUDO, Stepono Kairio labai vaizdžiai ir idomiškai parašyti atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausias dovanas kiekvienai progai, gražiai kietais viršais, iliustruota, 416 puslapių, didelio formato. Kaina \$5.50.
- ZEMAIČIŲ KRIKSTAS, P. Abelkio istorinis romanas iš žemaičių krikšto laiko, kiet apdarai \$3.50.
- ZEMĖ DEGA, J. Savicko karo metų (1939-1945) užrašai. Pirmoji dalis 453 psl. Kaina \$4.50.
- ZEMĖ DEGA, J. Savicko užrašų antroji dalis, 414 psl. kaina \$4.50.
- KODĖL AS NETIKIU Į DIEVĄ? Atvira nuomonė, įdomūs argumentai. Kaina \$0.20.
- SOCIALIZMO TEORIJA, Trumpai ir aiškiai patalpa, kaip kietai visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina \$0.25.
- ISEJUSIEMS NEGRIZTI, M. Katiliskio meistriškas aprašymas, kaip karui einau prie galo tikėdama lietuvių bėgo į Vakarus nuo rusų „vadotojų“, 536 psl. Kaina \$5.00.
- SIARUOJU TAKELIU, K. B. Kriaušėnų atsiminimai iš Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimo. 178 psl., kaina \$2.00.
- SUZADĖTINĖ, J. Titinio 15 trumpų pasakojimų. 180 psl. Kaina \$2.00.
- MAŽOJI LIETUVA, parašė M. Gimbutienė, J. Gimbutas, J. Lingis, J. Balyš ir J. Žilėvičius, 326 psl., kaina \$5.00.
- CEZARIS, Mirko Jesulio romanas trijų dalyse, kiekviena dalis po \$2, ara visos 3 dalys \$6.00.
- NAUJA VALGIŲ KNYGA, parašė M. Michelsonienė, 250 įvairių lietuvių ir kitų tautų valgių receptų, 132 puslapiai, kaina \$1.25.
- ATLAIDŲ PAVESYJ, P. Abelkio romanas iš žemaičių Kalvarijos partizantų, 467 psl. Kaina \$4.00.
- VISUOTINAS TVANAS, Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sako mokslas? Kaina \$0.25.
- SOCIALDEMOKRATIJA IR BOLŠEVIZMAS, Pagal Kautskį, naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygutė. Kaina \$0.25.
- SOCIALIZMAS IR RELIGIJA, Parašė E. Vandervelde, vertė Vardėnas. Kaina \$0.25.
- TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ, Parašė Leonas Blumans, Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25 c.
- JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išpūsis buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui. Kaina 25 Cent.
- DĖL LAISVOS LIETUVOS, Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina \$0.25.
- LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINĖS GALVOS, 32 psl., kaina \$0.25.
- VLIKŲ GRUPIŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl musuos nėra vienybės, 80 psl., kaina \$1.00.
- ZEMAITES RASTAI, Garstosios mūšio rašytojos pirmojo karo metų Amerikoje parašyti vaizdžiai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina \$0.50.

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.

Komunistams mokykla . . . - - komunistų perykla

J. VLKS

Kiek daug popieriaus su-
daryta, kiek daug laiko su-
gaista pavergtoje Lietuvoje
okupacijos pakalikų įrodinė-
jant, kad Lietuvos nepriklausomybės metais švietimo ir kultūros reikalai buvo ap-
leisti, mažai kas jais rūpi-
nos. O štai Maskvai suso-
vietinus Lietuvą, iš karto bu-
vo įgyvendinta visuotinis
mokyklos ir jau visi mokyk-
linio amžiaus vaikai lanko
mokyklą ir beraščių nesama.
Lietuvos nepriklausomybės
metams buvo priklausomybė,
kad jie paliko apie 150 tūk-
stančių beraščių. Tas žinias
jie patys surinko, bet jos kal-
bėjo prieš juos pačius, tuos
pačius, tuos naujus ir kartu
senus Lietuvos okupantus.

1923 m. Lietuvos gyven-
tojus surašinėjant rasta be-
raščių 895,050 vyrų ir moterų.
Idomu, kad moterų be-
raščių skaičius buvo tik 30
tūkstančių didesnis. Tai bu-
vo carinės Rusijos okupaci-
jos Lietuvai palikimas. O
štai per 20 Lietuvos neprik-
lausomybės metų (1940 m.
vasario pabaigą) beraščių
rasta jau tik 150 tūkstančių,
kas sudarė apie 5% visu-
tais metais buvusių gyventojų,
tai yra 100 gyventojų atiteko
5 beraščiai. Tai veik 10
kartų švietimo srityje buvo
pasistūmėta pirmyn. O tais
metais Sovietų Sąjungoje
būta šimtui gyventojų 28 be-
raščiai.

Rusijos carinė valdžia bu-
vo uždarusi Vilniaus uni-
versitetą. Lietuvos neprik-
lausomybės metais beraščių
veik iš nieko reikėjo univer-
sitetą atkurti, tiesa, ne Vil-
niuje, bet Kaune.

Lietuva nors garsėjusi
kaip dainų šalis, bet carinės
Rusijos metais neturėjo nei
savo operos, dramos teat-
ro, nei muzikos bei dainavi-
mo konservatorijos bei aukš-
tosios dailės mokyklos. Lie-
tuvos nepriklausomybės me-

tais visa tai veik iš nieko iš-
dygo.

Šių dienų Lietuvos oku-
pantai nutyli, koks carinės
Rusijos okupacijos paliki-
mas atiteko Lietuvai. Kas
nežino, kad carinė Rusija
buvo ir ūkiniai ir kultūriniai
atsilikusi šalis. Jos, carinės
Rusijos okupacijos letena
slėgė ir visą Lietuvą. Tram-
dė jos žmonių pastangas
žengti pirmyn. Kokiu keliu
ir būdu Lietuvos žmonės ir
tada veržėsi į šviesą, labai
vaizdžiai ir gražiai P. Rim-
ša pavaizdavo savo skulptū-
ros kūrinyje — motina prie
ratelio moko vaiką skaityti.
Tai ir buvo ano tamsaus me-
to universitetų universitetas.

O kaip dabar susovietintoje
Lietuvoje klostosi švietimo
reikalai?

Pavergtos Lietuvos švie-
tmo reikalų ministras M. Ge-
dvila yra nekartą įvairiomis
progomis viešai pareiškęs,
kad nemažai vaikų nelanko
pradžios mokyklos ir daug
vaikų meta mokyklą jos ne-
baigę.

Kaip dera komunistams,
viso šito kaltę suverčiama
tėvams, kad jie atsilikę ir ie-
nori apšviesti savo vaikų.
Bet komunistai, kaip ir jų
ministras, nedrįsta, bijosi at-
viromis akimis pažvelgti į
gyvenimo tikrovę, kurią su-
darė sovietinė santvarka.
Yra tėvų, kurių šeimos gau-
sios, nepajėgiančių tiek už-
sidirbti, kad galas su galu
suvestų. Tokiems tenka pa-
varyti savo vaikus uždar-
biauti arba namuose tėvams
padėti. O kiti jų, šalčiams
atėjusi neturi vaikams tin-
kamos avalynės nei šiltesnių
drabužėlių. Todėl tenka vai-
kus laikyti namuose.

Ar ne dėl tų pačių priežas-
čių ir Pivašiūnų pradžios
mokyklą ne visi vaikai lan-
ko.

Štai kas "Tarybiname
mokytojuje" Nr 67, rugpiū-

čio 23 d. parašyta:

"O kokia mokyklos įtaka ko-
lūkiniam jaunimui? Ar yra mo-
kykloje vakarinės kaimo jauni-
mo klasės? Ir į šiuos klausimus
tenka atsakyti neigiamai, nors
230 jaunųjų kolūkiečių nebaigę
aštuonių klasių, nors 24 jų netu-
ri net pradinio išsilavinimo, 115
baigę tik keturias klases, o 8
jaunuoliai taip ir liko beraščiais
ir mažaraščiais. Tiesiog skaudu
girdėti, kad ir dabar nieko neda-
roma, jog ateinančiais mokslo
metais Pivašiūnuose būtų atida-
rytos vakarinės kaimo jauni-
mo klasės. O juk ten, kur nesi-
mokoma, kur žmonės vos pasi-
rašyti moka, religiniai prietariai
tarpa kaip piktžolės apleista-
me lauke."

Vadinasi, daugiau kaip
pusė mokinių meta nebaigtą
pradžios mokyklos mokslą ir
net esama beraščių. Klauku!
Skaidu! Ir skaidu, kad tos
žinutės korespondentas kal-
tę suverčia vietos pareigū-
nams, bet nesigilina į kitas
priežastis, kodėl jaunimas
lieka be pradžios mokyklos
pilno mokslo.

Pats didysis tokių reiškinių
kaltininkas yra sovietų
diktatūriška santvarka ir
komunistų partija. Bet dik-
taturės korespondentas ne-
gali kaltinti, nes jis pats jai
tarnauja.

O štai kokia turi būti mo-
kykla, anot "Tarybinio mo-
kytojo" korespondento:

"I mokyklos duris beldžiasi
naujieji mokslo metai. Šiais
mokslo metais Pivašiūnų viduri-
nė mokykla turi tapti tikru ate-
istinės propagandos židiniu. To
reikalauja komunistinės ateities
mokslo ugdymo tikslai, to rei-
kalauja kiekvieno liaudies švie-
tėjo šventa pareiga—būti ko-
vingu ateistui."

R. Cernomolskis
"Tarybinio mokytojo" koresp."

Tuo būdu mokykla sovie-
tų santvarkoje ne mokslui,
švietimui skirta, bet komu-
nistinei propagandai, tai
yra prietarių ugdymui, bet
komunistinių prietarių. Jau-
niems žmonėms norima vi-
sam gyvenimui įkalti į gal-
vą, kad komunistų partija
yra neklaidinga, o sovietiška
diktatūra išganinga.

Komunistų pakalikų pas-
tangos religijos vietoje įkal-
ti tikėjimą komunistu kai
kuriuos žmones tik skatina
savo vaikų neleisti į tokią
mokyklą. Žmonės bažnyčių
lankymu, religijos saugoji-
mu reikią protestą prieš ko-
munistų atneštą santvarką.
Tos priežasties valdžios
samdomas korespondentas
irgi nepastebėjo.

Žmonių švietimo požiūriu
komunizmas gyvena vidur-
amžius, raudonuosius vidur-
amžius. Tada į mokyklą žiū-
rėta, kaip į religijos židinį,
bet ne kaip į švietimo įstai-
gą. O dabar komunistai reli-
gijos vietoje padėjo komu-
nizmą ir to paties reikalau-
ja iš mokyklos.

VIETINĖS ŽINIOS

Teatras P. Lemberto
gimtadieny

Praeitą kartą buvo rašyta,
kad poetui, visuomenininkui
Pranui Lembertui rugsėjo 18
d. sukako 65 m. Tos sukak-
ties išvakarėse į jo butą su-
sirinko nemažas bičiulių bū-
rys jį pasveikinti. Ir pasvei-
kino jį tikrai savotiškai.

Visiems susirinkusiems, prabi-
lo poetas Faustas Kirša
trumpu šiltu žodžiu apie su-
kaktuvininką, po jo nuosir-
džius linkėjimus tarė dr. J.
Leimonas, o rašytojas Anta-
nas Gustaitis pranešė, kad
šia nepaprasta proga numa-
tyta ir "nepaprasta" progra-
ma, skirta sukaktuvininkui
atjauninti.

Ir štai iš kito kambario iš-
eina Jonas Vasiliauskas,
Lietuvos baleto narys, bet
mokas gražiai ir deklamuo-
ti. Jis paskaito sukaktuvi-
ninko eilėraštį. Po jo pasiro-
do demonu nusigimavęs
dailininkas Viktoras Vizgir-
da, jį seka pranašo rūbais
apsivilkęs poetas Stasys
Santvaras, o vėliau mergaitė
virtuosi Aleksandra Gustai-
tienė.

Kiekvienas jų savaip gra-
žiai pasakė - suvaidino po
vieną sukaktuvininko eilė-
raštį.

Komp. Julius Gaidelis pa-
skambino Pr. Lemberto žo-
džiams sukurtus muzikos.
P. Lembertui ta progra-
ma buvo staigmena ir jis
nuoširdžiai visiems dėkojo.

Visų susirinkusiųjų vardu
buvo įteikta Aisčio poezijos
rinktinė su Stasio Santvaro
parašyta tai progai ode, ku-
ri spausdinama šeštame pus-
lapyje.

Ž—is

Kultūros Klubas
pradėjo susirinkimus

Po atostogų pirmasis klu-
bo susirinkimas buvo rugsė-
jo 22 d. Jame iš Europos at-
vykęs dr. Jonas Grinius
skaitė paskaitą "Lietuvių li-
teratūros tematinės proble-
mos."

Susirinkime buvo pagerb-
tas senas klubo narys Pra-
nas Lembertas, kuris rugsėjo
18 d. minėjo savo 65 metų
sukaktį. Jam įteikta graži
"The Golden Encyclopedia
of Art" su visų narių para-
šais.

Dabartinį klubo valdy-
boją yra: pirm. dr. Stasys Ja-
saitis, vicepirm. Genovaitė
Mickevičienė ir Meila Ziaug-
rienė, sekr. Antanas Grinius,
izd. Bronius Galinis.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Gražų Lietuvos žemėlapi
galite gauti Keleivio įstaigoj
už 50 centų.

MES ATLIEKAME... VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei Jums reikia —

- Biznio kortelių
- Spausdintų vokių
- Laikams antgalvių
- Programų ar plakatų
- Bet kokių pramogų biuletų
- Draugijoms įstatų ar blankų

"Keleivio" spaustuvi padarys Tamstoms viską
ir prisijus. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Pagerbė A. Namakaj

Dorchesterio L. Piličių
Klubas rugsėjo 23 d. So.
Bostono L. Piličių Dr-jos
salėj surenkė pokylį savo il-
gameiui pirmininkui, visuo-
menininkui, ir sėkmingam
verslininkui Adolfui Namak-
sui pagerbti.

Pokylis buvo gausus, jam
vadovavo adv. Anthony
Young. Šiltų žodžių pager-
biamajam pasakė Stasys Mi-
chelonas, Juozas Lekys,
Jonas Kasmauskas, Antanas
Andriulionis, dr. Anthony
Kapochey, Vytautas Stelmo-
kas (jis įteikė ir klubo dova-
ną) ir kt.

Adolfas Namaksy ir jo
žmona Kateryna visiems
nuoširdžiai dėkojo.

Oficialiai daliai pasibai-
gus, kaip paprastai, vieni
linksminosi salėj pagal mu-
zikos garsus, o kiti prie baro.
Ž—is

Vokiečiai giria lietuvius

Rugsėjo 27 d. St. Dariaus
posto salėje iš Euroops at-
vykęs dr. J. Grinius Bostono
vyr. skaučių "Kražantės"
draugovei skaitė paskaitą—
Lietuvių rezistencija vokie-
čių akimis.

Jis vaizdžiai papasakojo,
kaip apie lietuvius atsiliepia
vokiečiai, kurie po antrojo
pasaulinio karo buvo Lietu-
vius kaip karo belai-
sviai ar gelbėdamiesi nuo
bado buvo atvykę iš Kara-
liaučiaus srities.

Visi jie himnus gieda lie-
tuvų mielaširdingumui. Lie-
tuviai visai padėjo vokie-
čiams belaisviams ir išmal-
dos prašantiems, nors už tai
grėšė didelė bausmė. Tų pa-
čių vokiečių liudijimu, tuo
lietuviai reikė ne tik savo
gerą širdį, bet ir protestą pa-
vergėjams.

Šita tema labai tiko jauni-
mui, kuris jau auga atitru-
kęs nuo tėvynės ir jau mažai
težino apie savo tautiečių
kilnius būdo bruožus. Tą pa-
brėžė ir vakaro vedėja Ne-
nortienė, ragindama jauni-
mą ugdyti savyje kilnius sa-
vo tautos žmonių savybes,
kurias iškelė paskaitininkas.
Ž—is

Laimėjo E. Kennedy

Mass. valstijos nominaci-
niam balsavimui domino visą
kraštą dėl dviejų priežasčių.
Demokratų kandidatai buvo
prezidento brolis Edward
Kennedy ir atstovų rūmų
pirmininko sūnėnas Edward
McCormack. Vadinasi, var-

ASAROS DEL VAIKŲ

Aktoriaus komiko Ernie
Kovacs pirmoji žmona Bet-
te verkia, kai Los Angeles
teismas jos dvi dukteris ati-
davė globoti jos pamotėi ak-
torei Edie Adams.

JOMS PATIKO

Raymunda Palomino, 8 m.,
ir jos sesuo Maria, 18 m.,
iš Peru valstijos (Pietų A-
merikoj) atvyko į New York-
ą ir, žinoma, pasikėlė į
Empire rūmų bokštą, kuris
yra aukščiausias visame pa-
sauly. Jos iki šiol nebuvo
niekur išvykusios iš savo so-
džiaus Andų kalnuose. Šitą
kelionę jos laimėjo vietos
liaudies šokių varžybose.

žėsi dviejų žymių žmonių
artimi giminaičiai.

Republikonų eilėse varžė-
si ilgametis kongresmanas
Lawrence Curtis ir George
Lodge, senos Mass. aristok-
ratų, vaidinusios žymų vaid-
menį šeimos narys. Kennedy
ir Lodge šeimų nariai nekar-
tą yra varžėsi politinėje vei-
kloje, laimėdami tai vieni
tai antri.

Rinkimų rezultatai: Ke-
nnedy gavo balsų daugiaune
dvigubai už McCormack. Ir
republikonų eilėse G. Lodge
surinko daugiau balsų negu
Curtis. Tuo būdu lapkričio
6 d. vės atsistos Edward
Kennedy prieš Lodge ir ku-
ris laimės šiandien tik spė-
lioti tegalima. Trečias rim-
tas kandidatas (nepriklausomas)
ir senatorius yra Har-
vardo profesorius Stuart
Hughes, kuris buvo išstaty-
tas balsuotojų surinkus virš
140,000 parašų.

Kandidatai į gubernato-
riaus vietą: demokratų En-
dicott Peabody, republikonų
—dabartinis gub. John Vol-
pe; į vicegubernatoriaus: de-
mokratų Francis Bellotti,
republikonų — Francis Perry;
į gen. prokuroro vietą: dem.
Francis E. Kelly, rep. Ed-
ward Brooke (vienintelis ne-
gras kandidatų tarpe), į tą
vietą kandidatavo ir viena
moteris McGovern; į valsty-
bės sekr.: dem. John Dris-
coll, rep. Joseph Grossman.
Lietuviai didesnę agitaci-
ją buvo išvystę už demokra-
tų kandidatus.

SV. RASTO TYRINETOJŲ
SKELBIMAS

Pasaulis dabar yra labai nusi-
minęs ir nuliūdęs. Nors ir prisi-
eina apsaukti, kad šitie vargai
reikia Dievo rūstybės, mes pri-
valome visuomet pareikšti, kad
tik per Dievo karalijos įkūrimą
žmonės gaus ramybę ir pasilink-
sminimą. Mes biblijos studentai
tikrai sakome žmonėms, kar Me-
sijos karalija sustabds ant žemės
karą ir įsteigs amžiną ir
nuolatinę taiką, kad jo karali-
joj nebus išnaudotojų, kurie da-
bar spaudžia ir vargina žmones
išplėsdami iš jų teises. Nebe-
bus daugiau besirdžių politikie-
rių, kurie dabar nuskriaudžia
žmones vadindami save jų at-
stovais. Dievo karalijoje nebus
nei vieno netikro pranašo, kurie
dabar išveda žmones iš kelio ir
neleidžia pažinti tiesos. (Luko
11:52). Dievo meilės, švento
rašto, kuris skelbia, kad tikrasis
karalius įkurs savo teisingą val-
džią ir teiks nuolankiusius ir
neturtingus su lygybe, kad bado
nebus daugiau ant žemės ir
kad žemė pasidarys vaisinga ir
išduos užtektinai maisto vi-
siems, kad ligos praeis ir jų vie-
toje bus pastatyta sveikata ir
žemės gyventojai nebesakys aš
sergu. Isa. 33 per. 24 e.

Biblija sako, kad paklusnieji
pasaulio žmonės per teisingą
Kristaus valdžią bus atsteigti į
protą ir į kuno tobulybę, kad su-
ardytos šeimos vėl bus suvieny-
tos, kad Dievo karalijoje Vieš-
paties garbės pažinimas pripil-
dys visas žmonių mintis ir kad
žmonės gerėsiai laisvę ir laime.
Užlaikydami Viešpaties prisau-
kimus žmonės galės gyventi ant
amžių ir niekad nemirti.
Skelbiam:

William Shimkus, 3308 Lincoln Ave.
Cleveland 34, Ohio
Mes turime pasiskaityti lapelių ir
knnygelių įvairaus turinio tikėjimo
klausimais. Parašykite mums laisną
ar atvirutę, gausite nemokamai.

Vedybos

Esu pusamžis vyras gero charakte-
rio, mandagus. Prašau atsiliepti nuo
40 iki 60 metų pasturincias moteris
biznio reikalu, fermerkoms pirmeny-
bi. I rimtus aprašymus su paveikliais
atsakysiu. Paveikla gražiusiu. Pas-
laptis garantuoti. Rašyti:
Mr. Kap.
115-19 Liberty Ave.
Candy Store
Richmond Hill 19, N. Y. (39)

Noriu susinazinti su apie 40 metų
amžiaus vyrų vedybų tikslu. Esu
vieniša. Atsakysiu i rimtus laiskus tik
Amerikoje gyvenantiems. Daugiau ži-
nių laisku. Prašom rašyti:
Miss Jennie Yadres
501 William Ave.
Brooklyn 7, N. Y. (38)

Jieškojimai

IESKAU GIMINIŲ

Paiešau savo dėdes, motinos bro-
lio, Mykolo Bietrais. Jis su žmona
Elena ir penkiais vaikais (Elena,
Pranciška, Antanas, Mykolas ir Ele-
onora) kadaise gyveno Illinois ang-
liu kasyklu rajone, paskui persikėlė
į farmą prie Chicago, Cook Co.
Koltz, Ill (Box 1115), o paskui išsikėlė
į Chicago miesto, bet adresu ne-
atsimenu. Mano dėdė ir dėdienė, ar
jų vaikai, arba kas juos žino, prašo-
m parašyti man šiuo adresu:
Wladislaw Kanclerz
Warsaw 28, os. Willow 3/11
Poland. (40)

Ieškau savo dėdžių iš Vartu kai-
mo, Mariampolės aps. Petro Ba-
ranausko, gyvenusio Brooklynne,
ir Andriaus Baranausko, kurio
gyvenama vieta man nežinoma.
Jie patys, arba kas juos žino, prašo-
m rašyti:
Pr. Baranauskas
Wilhelmshaven
Rosenhugel baracke 9
Germany

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Jungia Lietuvius bendram Lietuviskam darui, sukleja
tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuviybę ir remia ko-
vas dėl Lietuvos laisvos ateities.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10,000.
SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA IKI \$10,000 dešimčiai
ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar
20 metų apsidraudęs gauna pilną apdraudus sumą.
SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas atei-
čiai.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSTITAEIŲ
apdrauda duoda pašalpos iki \$325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPA-
RASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki
giltos senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gau-
ti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių ko-
lonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

Vietinės žinios

Bendruomenės susirinkimas

Rugsėjo 28 d. 7 val. vakaro LTS-gos namuose, 484 E. 4th St. So. Bostone, įvyks LB Bostono apylinkės narių visuotinis susirinkimas šiems klausimams aptarti:

1. LB Bostono apylinkės dešimtmečio sukakties paminėjimas;

2. Bostono šeštadieninės lituanistinės mokyklos reorganizavimas;

3. Aukštesniosios lituanistinės mokyklos steigimas;

4. Šokėjų grupės pasiuntimas į Tautinių šokių Šventę Chicagoje 1963 m. liepos mėn.;

5. Lietuvių Fondo ir visa eilė smulkesnių klausimų.

Todėl visi nariai kviečiami atvykti į susirinkimą ir prisidėti savais patarimais ir darbu įgyvendinti mūsų visų užsibrėžtus darbus.

Atskirų pakvietimų nebus.

LB Apylinkės V-ba

Saugokitės Azijos slogos

Zinovai spėja, kad šį rudenį ir žiemą vėl bus tos ligos antplūdis. Ji ypač pavojinga vyresnio amžiaus žmonėms, nešiojantiems, sergantiems džiūva ir kitomis alusiojamųjų organų, širdies ir kt. ligomis. Todėl Mass. Viešosios Sveikatos Istaiga pataria įsikiepti nuo Azijos slogos ir tuo būdu apsisaugoti nuo tos nemaloningos viešios.

A. Gustaitis Marijampolės gimnazijos minėjime

Chicagoje sudarytas komitetas, kuriam vadovauja Jonas Vaičiūnas, kitų metų balandžio gale ar gegužės pradžioje minės Marijampolės gimnazijos 100 metų sukaktį.

Kaip "Naujienos" praneša, Bostone gyvenantis rašytojas-humoristas Antanas Gustaitis kviečiamas dalyvauti minėjimo programoje.

Latių dailininkų parodos

J. Poriečio galerijoje (16 Centre St., Roxbury) rugsėjo 29 ir 30 dienomis bus Anna Graudina keramikos kūrinių paroda, o nuo spalio 14 iki 28 d. Karlo Šaumano tapybos kūrinių paroda. Parodas galima lankyti kasdien nuo 12 val. iki 7 val. vakaro.

Legionierės mini sidabrinę sukaktį

Amerikos Stepono Dariaus posto moterys šį sekmadienį, rugsėjo 30 d., 5 val. popiet So. Bostono L. Piliečių Dr-jos salėje mini savo organizacijos 25 metų sukaktį. Prieš 25 metų posto narių žmonos, motinos ir dukterys bei seserys nutarė susiburti. 1937 m. gegužės 6 d. jos gavo charterį, o birželio 24 d. Strand Hall patalpose buvo įpareigos įvesdinti pirmoji valdyba. Pirmoji pirmininkė buvo Roberta Seymour, o šiuo metu tas pareigas eina Ona D. Kontrimienė.

Į posto pagalbinę organizaciją susispietusias moterys daug kur postui padeda, lanko karius ligonius, rengia jiems pramogas, surenka dovanų ir t.t.

Minėjime bus pagerbtos tos narės, kurios organizacijos įsibuvo 25 metus, būtent: Barbara Gedwill, Adele Pataskas-Judeikis, Vera Kanusky, Anna W. Nedvin, Julia Podell, Mary Ross, Helen Sematonis, Roberta Seymour, Vera Stanco, Anna Voveris, Victoria Ulevich-Washwell ir Elizabeth Smiglas.

Rengėjos kviečia visus bankete dalyvauti.

Išvažiavo J. Adomavičienė

Arch. V. Adomavičiaus našlė Jadvyga Adomavičienė, neseniai iškėjęs už chemiko Petro Gruodžio Chicagoje, buvo sugrįžusi į Bostoną reikalingi sutvarkyti. Tai atlikusi, ji išvyko į Chicago nuolat gyventi.

Nominavo, nors ir sėdi kalėjime

Roxbury apylinkės rinkimai nominavo Charles Lannello kandidatą į Mass. seimelį. Jis sėdi kalėjime už vagystę. Be jo, kandidatavo ir seimelį dar 10 asmenų. Lannello į seimelį jau buvo renkamas 6 kartus.

Dovanojo knygy

Levosė ir Kastantinas Kasilevičiai iš Methuen, Mass., per M. Stakionį atsiuntė Keleivio bibliotekai kelias dešimtis knygų ir žurnalų. Nuosirdus aciu jiems už tai.

PADEKA

Lietuvių Darbininkų Dr-jos 21 kuopos vardu dėkoju rugsėjo 9 d. kuopos rengto banketo gausiems dalyviams, uoliai juos linksminti John Shurilos orkestrui, banketo komitetui, šeimininkėms, kurios prie karštos krosnies mažoje virtuvėlėje prakaityvo—O. Gežužienėi, Zirolienei, K. Valantijenei, M. Jalmokienei, C. Janeliūnienei, Z. Aidukienei, D. Valeikienei, S. Mikėnienei, O. Zinskienėi, E. Vitenskienėi; prie stalų patarnavusios M. Anestaitės, S. Janeliūno dukteriai; U. Anestienės už atvežtus pamidorus ir gėles; J. Janeliūniui už tikėtų parduvinimą; A. Stankui, P. Ziroliui, A. Vadelui ir V. Anestai už patarnavimą bare; dėkoju visiems, kurie šiuo ar tuo prisidėjo prie mūsų banketo pasisekimo.

N. Jonuška, sekretorius

T. Babuškinaitės Baletu Studija naujose patalpose.

Jau eilė metų Bostone veikianti T. Babuškinaitės-Vasiliauskienės baletu studija šį sezoną persikėlė į naujas patalpas—1108 Boylston St., tel. CO 7-9845.

Naujosios patalpos yra šviesios, erdvių ir labiau pritaikytos šios mokyklos reikalavimams. Ją ir šį sezoną lanko didelis skaičius jaunimo-baletu meno mėgėjų. Be to, T. Babuškinaitė-Vasiliauskienė, buv. Lietuvos Valst. Teatro balerina, moko klasiškojo baletu ir kitose amerikiečių studijose, moko klasiškojo baletu ir kitose amerikiečių studijose, moko klasiškojo baletu ir kitose amerikiečių studijose, moko klasiškojo baletu ir kitose amerikiečių studijose.

Būtų gera, kad šiuo menu ir lietuviškasis jaunimas daugiau susidomėtų.

Bostoniškiai sveičiasi New Yorke

Newyorkiečiai Verutė ir Antanas Arūnai pereitą sekmadienį buvo suruošę šaunų sutikimo puotą savo žentui inž. Algimantui Gustaitiui, kuris po trijų metų tarnybos grįžo iš kariuomenės pirmo leitenanto laipsny. Be to, tai buvo ir jo naujagimio sūnaus Mariaus krikšto oficialus "apkrapinimas".

Į tas šėmynines iškilmes iš Bostono buvo nuvykę Algimanto tėvai rašytojas Antanas Gustaitis su žmona Aleksandra, jų bičiuliai dailininkas Viktoras Vizgirda su žmona, Genovaitė Mickevičienė ir sūnus stud. Kęstutis Mickevičius. Šia proga bostoniškiai New Yorke dar aplankė eilę pažįstamų ir muziejus.

Inž. Algimantas Gustaitis gyvena New Yorke ir dirbs vieną didelę lėktuvų firmą New Jersey valstijoje.

Pabrango plaukų kirpimas

Bostono plaukų kirpėjai nutarė pakelti plaukų kirpimo kainą iki \$2.00 (buvo \$1.75) ir barzdos skutimą iki \$1.25 (buvo \$0.75).

ADMINISTRACIJOS PRAŠYMAS

"Keleivio" administracija prašo mielųjų skaitytojų, kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą neužmiršti parašyti ir senąjį.

SKAUDI PAMOKA

Ch. Adams bankrotas

Siemet rugsėjo 12 d. Charles Adams (jis ir Kazys Adomavičius), buvęs statybininkas, paskelbė bankrotą. Rysium su jo bankroto paskelbimu dingio daugelio mūsų tautiečių sunkiai uždirbtos sutaupos, kurias jam buvo paskolinę. Ateityje verta būti atsargesniems su paskolomis.

Taika So. Bostono L. P. Draugijoje

So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos mėnesinis susirinkimas buvo rugsėjo 20 d. Jame P. Remeika priminė, kad pirmininkas prieš kurį laiką viešai paskelbtu laišku įžeidė kai kuriuos narius, pavadindamas juos triukšmadariais, "jumping Jacks" ir t. t. ir siūlė pirmininkui atsiprašyti. Pirm. E. Ketvirtis pasakė nieko nemąšęs įžeisti, o jei kas taip pasijautė, jis atsiprašs.

Susirinkime buvo pagerbti susikaupimo minute trys mirę nariai ir priimta 10 naujų narių.

Per rugpjūtį mėnesį viso darbo pajamų buvo iš viso \$6,824 ir kitokių \$731, viso \$7,555. Išlaidų už prekes \$2,933, algoms \$2,256, kitų \$895. Viso išlaidų buvo \$6,084. Tuo būdu pelno būtų \$1,471, bet kadangi mėnesio gale prekių buvo \$904 mažiau, tai pelno beliko 566 doleriai.

P. Žirulis klausė, ar teisingos kalbos, kad manadžeriui P. Dumui prie savaitinės \$125 algos pridėta \$25, kad jis galėtų pavaistinti ką laikys reikalinga. Tuo domėjosi ir B. Kontrim. Pirmininkas kažkaip neaiškiai tai pa-

neigė. Taip ir paliko tas klausimas neaiškus ir paklausėjui ir kitiems.

P. Remeika klausė, kodėl nėra lietuvių patarnautojų. Sekretorius atsakė, kad lietuvių negalima gauti, bet ne paaiškino, kaip jų ieškoma.

Adv. A. Young pasiūlė indorsuoti šio rudens rinkimuose Edward Kennedy (prieš nominacinius balsavimus buvo indorsuotas Edward McCormack), adv. J. Grigalus pasiūlymą praplėstis siūlydamas indorsuoti visus demokratų. K. Namak-sienė iškėlė klausimą, kaip visus indorsuoti, jei vienas jų sėdi kalėjime. Indorsuoti visi demokratai.

Z—is

Jau netoli Balfio banketas

Balfio banketas bus spalio 12 d. 5 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Jį globoja gen. prokuroras Edward McCormack su savo žmona Emilija.

Mėnėnė programą atliks solistas B. Povilavičius, jam akomponuos muz. J. Kacinskas, Onos Ivaskienės patys mažieji šokėjai ir deklamatoriai.

Sokiams gros Šmito orkestras, geriausios gėlių valso ir džiukų polkos šokėjų poros gaus dovaną.

Visi kviečiami taip susitvarkyti, kad galėtų tame bankete dalyvauti ir prisidėti prie mūsų brolių ir sesių Sibire ir kitur vargą vargantčių šelpimo.

Sugrįžo Gimbutai

Praeitą savaitę iš Europos sugrįžo dr. Marija Gimbutienė ir dr. inž. Jurgis Gimbutas. Ten jie išbuvo ištisą mėnesį.

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

Sekmadeniais 8-9 val. ryte AM Bangomis 1190 kilociklų FM Bangomis 105.7 megaciklų 18 WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VISCINIS 47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS. Tel. JUNiper 6-7203

NAUJAS 1962 J. M. AUTOMATISKAS ALIEJAUS KROSNIS SU VISO AMŽIAUS GARANTIJA

Į PILNĄ ĮRENGIMĄ JEINA: NACIONALINIAI GARSI J. M. KROSNIS SU TERMOSTATU • MASTER RELAY • HI-LIMIT CONTROL • COMBUSTION CHAMBER • ELEKTROS SUJUNGIMAI • 275 GALIONŲ ALIEJAUS TANKAS IR • DARBAS UŽ

SPECIALIAI ŽEMĄ KAINĄ

\$269.

24 Valandų aptarnavimas

FORTUNA FUEL CO.

45 Dorset St., Dorchester, Mass. Geneva 6-1204

R The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikta vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

Tėvynės Mylėtojų susirinkimas

Šį ketvirtadienį, rugsėjo 27 d. 7 val. vak. So. Bostono L. Piliečių Dr-jos patalpose bus Tėvynės Mylėtojų Dr-jos kuopos narių visuotinis susirinkimas. Darbotvarkėje draugijos visuotinis susirinkimas ir kiti svarbūs reikalai.

Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Lietuvaitė bus gydytoja

Eglė Damijonaitytė, dr. Vytauto Damijonaičio dukterė, jau antrus metus studijuoja mediciną Bostono universitete.

ISNUOMOJAMAS GAMBARYS

Išnuomojamas vyrių ar moterų geras ka barys, patogus, rami vieta pensininkams. Kreiptis 695 E. Seventh St., South Boston.

BUTAS NUOMAI

4 gambarių butas 3-ciamė aukštė, gazu sildomas, "saveris", kiti patogumai. Kreiptis 253 Gold St., South Boston, antrame aukšte bet kada, arba telefonu: AN 9-1676. (39)

DOVANOS I LIETUVĄ

Siųskite dovanų siuntinius giminėms į Lietuvą per mūsų įstaigą. Siuntiniai nuveiks tvarkingai ir be trukdymų. Neužmirškime giminių draugų Lietuvoje.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

174 Millbury Street WORCESTER, MASS. Tel. SW 8-2868

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder 925 E. Fourth St., So. Boston

Atlieku visus patalpos, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.

Telefonas AN 8-3630

GR 9-1805 ir AN 8-9304 Dengiamie Stogus Ir Taisome Juos

ZVYRU ir SMALA TAISSOM Taisome, singeliuojame, dengiamie aliuminijum ir dažome iš lauko sienas.

Free Estimates SAUKTI PO 5 VAL. VAKARO Du broliai lietuviai Charles ir Peter Kislauskai Garantuojame gerą darbą

Apsidrausk NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiamie nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.) Visais insurance reikalais kreiptis:

BRONIS KONTRIM Justice of the Peace—Constable 598 E. Broadway So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS 250 Savin Hill Ave. Dorchester, Mass. Tel. CO 5-5854

Charles J. Kay LIETUVIS

Plumbing—Heating—Gas—Oil License No. 4839

Į Gazo šilumą permaitinti \$265

Telefonas: CO 5-5839

12 MT. VERNON STREET DORCHESTER 25, MASS.

NECCHI SIUVAMA MASINA

1960 Modelis

Nebuvo dar naudota. Siuva zigzagą, adą, išsiuvinėja, dirba monogramas, dirba zirkavones ir t. t. ir t. t. Originalie su penkių metų garantija \$25 už viską—galima mokesi po \$1.25 per savaitę

HA 6-3900

Bay View Realty Co

Real Estate - Insurance Notary Public

Antanas JUKNEVICIUS Bronius MIKONIS

LICENSED BROKERS

Sąžiningas patarnavimas perkantiems, parduodantiems, ir draugijantiems namams, kiukus, ir verslams Bostone ir apylinkėse.

1672 DORCHESTER AVE. DORCHESTER 22, MASS.

Office AV 8-4144

Res. AV 8-4144 ir CO 5-8841

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujo Anglijos iš stoties WLYN, 1360 kilociklų, veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dieną. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutes pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

Tel. AV 2-4026

Dr. John Repshis LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2—4 ir 6—8 Sekmadeniais ir šventadieniais pagal susitarimą

495 Columbia Road Arti Upham's Corner Dorchester, Mass.

Dr. J. C. Landzius (Seymour)

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas X RAY

534 Broadway, So. Boston, Mass.

VALANDOS nuo 2 iki 4 ir 6 iki 7 TEL. AN 8-2712

Namai ir ūkis: 287 Concord Rd., Billerica, Mass. TEL. MO 3-2948

TELEFONAS AN 8-2805

Dr. J. L. Pasakarnis

Dr. Amelia E. Rodd OPTOMETRISTAI

VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 6 vakaro Trečiadieniais ofisas uždarytas

417 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY South Boston, Mass.

Office Tel. AN 8-0948

Ketvirtis & Co. —JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai Papuošalai

Elektros Prietaisai Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY SOUTH BOSTON

Tel AN 8-4649

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA 628 EAST BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin Moore Dažai Popieros Sienoms

Stiklas Langams

Visokie reikmenys namams Reikmenys plumberiams

Visokie geležies daiktai